SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 46, П'ЯТНИЦЯ, 15 ЛИСТОПАДА 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 46, FRIDAY, NOVEMBER 15, 2013 $1.00

У Кліфтоні вшанували пам'ять жертв Голодомору

Левко Хмельковський

КЛІФТОН, Ню-Джерзі. – 8 листопада Патріярх Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарет у супроводі Митрополита Хмельницького і Кам'янець-Подільського Антонія, першого проректора Київської православної богословської академії протоєрея Олександра Трофимлюка, професора Дмитра Степовика та журналістки 1-го каналу Українського радіо Ніни Шаварської прибув з Києва до США. На летовищі ім. Кенеді в Ню-Йорку делеґацію хлібом-сіллю зустріли протоієреї Олег Жовнірович, Олександер Двінятин, Богдан Згоба, о. Михайло Лещишин з Чикаго, Іван Яресько, Іван Данч та Юрій Федорів.

9 листопада делеґація УПЦ Київського патріярхату відвідала катедральний Свято-Володимирський собор в Ню-Йорку (УПЦ в США) на запрошення управи храму та зокрема голови Ю. Федорова.

Увечорі у Кліфтоні, в Українському православному соборі Вознесіння з нагоди 80-річчя Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні Патріярх Філарет в співслуженні настоятеля собору митрофорного протоєрея О. Жовніровича, числен-

(Закінчення на стор. 4)

Патріярх Філарет біля пам'ятника в Кліфтоні. (Фото: Левко Хмельковський)

50-річчя УКУ відзначили в Ню-Йорку

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – Святковий благодійний обід з нагоди 50-ліття Українського Католицького Університету (УКУ) та 10-ліття фундації „Приятелі УКУ Метрополії Ню-Йорку" відбувся 3 листопада у Народному домі. У святі взяли участь ректор УКУ о. д-р Богдан Прах, віце-ректор з питань призначення та місії УКУ Мирослав Маринович, Владики Павло Хомницький і Василь Лостен, настоятель церкви св. Юра в Ню-Йорку о. Бернард Панчук, інші священики, віце-консул України в Ню-Йорку Костянтин Ворона, президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай, провідники ряду українських фінансових установ та громадських організацій. У залі було близько 150 гостей.

Фундація „Приятелі УКУ Метрополії Ню-Йорку" виникла в листопаді 2004 року з ініціятиви Миколи Галева – активного діяча Патріярхального руху і редактора журналу „Патріярхат". За минулі роки внесок цього комітету у розвиток УКУ сягнув 3.5 млн. дол. М. Галів передав головування в комітеті Андрієві Ленцикові, але залишився активним членом проводу.

Благодійний обід відкрив А. Ленцик, який надалі був ведучим програми. Молитву виголосив Владика П. Хомницький. Опісля мав слово М. Галів, який розповів про історію постання УКУ, комітету його приятелів, згадав про благословіння Папи Івана-Павла II і його княжий дар на університет, подякував численним жертводавцям минулих років, а також зачитав вітального листа від кардинала Любомира Гузара.

Голова Української католицької освітньої фундації Олександер Кузьма у своїй промові представив фільм Петра Дідули, назву якому дали слова Патріярха Йосифа Сліпого „Великого бажайте!", і нагадав про чудесне відродження Української Католицької Церкви спершу в Римі, де церква св. Софії стала клаптиком української землі, на якій урядує о. Іван Дацько, сказав, що УКУ – це рука Ісуса Христа в Україні, оаза зростання і надія на появу українського Оксфорду чи Кембріджу.

Фільм докладно розповів про сучасний стан УКУ у Львові. Основи УКУ були закладені ще у 1928 році, коли Митрополит Андрей Шептицький заснував у Львові Богословську академію. Жорстокі репресії впали на неї після приходу до Галичини більшовиків. Але Патріярх Йосиф Сліпий після повернення з неволі заснував у Римі УКУ з надією перенести його до Львова. Це сталося у 1994 році, коли в Україні відновили незалежність, а у 2002 році академія стала університетом. Тепер в УКУ діє ряд інститутів, факультетів та шкіл, у яких студенти вивчають істо-

(Закінчення на стор. 9)

Учасники благодійного обіду в Ню-Йорку. (Фото: Левко Хмельковський)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Таємна зустріч президентів

КИЇВ. – Президент України Віктор Янукович 9 листопада уже втретє зустрівся з Президентом Росії Володимиром Путіним за останні два тижні. Цю зустріч анонсував офіційний веб-сайт українського президента. Однак, наразі не відомо, про що говорили президенти. Українські політологи припускають, що В. Путін лише радив В. Януковичу вкотре задуматись над „катастрофічними для України соціально-економічними наслідками" від угоди з Євросоюзом. *(Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода")*

В. Янукович – проти В. Кличка

КИЇВ. – 8 листопада Президент України Віктор Янукович підписав ухвалені 24 жовтня Верховною Радою зміни до Податкового кодексу, за якими особа, котра має право на постійне проживання на території чужоземної країни, вважається такою, що не проживає в Україні. Ці поправки спрямовані на те, аби перешкодити брати участь у президентських виборах Віталієві Кличкові. В. Кличко має право на постійне проживання у Німеччині. В. Кличко сказав, що у нього є всі докази, що він проживав в Україні „з початку її незалежности". Партія УДАР заявила, що президент став „співучасником порушення реґляменту і фальсифікацій у парляменті". „Немає підстав, які перешкодили б В. Кличкові взяти участь у президентських виборах 2015 року", – йдеться у заяві партії. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна перепродує державний борг

КИЇВ. – Американський інвестиційний фонд „Franklin Templeton", який свого часу викупив частину державного боргу Ірляндії, зробив те саме і щодо України. Британська газета „Financial Times" 11 листопада повідомила, що фонд скупив близько 20 відс. зовнішнього боргу держави. Американців привабила висока дохідність українських державних паперів, яка сиґналізує насправді про низьку довіру до кредитоспроможности держави й високі ризики дефолту. Обсяг викупленого боргу становить 5 млрд. дол. Голова Комітету економістів України Андрій Новак вважає, що цієї суми Україні вистачить для того, щоб спокійно завершити фінансовий рік. *(Радіо „Свобода")*

Україна не купуватиме газ

КИЇВ. – Україна з 8 листопада перестала відбирати російський газ до кінця року – у відповідь на „формальний підхід" російського „Газпрому" до боргів Києва за постачання палива. При цьому Україна продовжує імпортувати газ з Польщі та Угорщини. „Нафтогаз" і „Газпром" неофіційно підтвердили призупинення постачок. На цьому тлі акції „Газпрому" очолили падіння на російському фондовому ринку, подешевшавши на Московській біржі на 1.9 відс. *(„Українська правда")*

Нові праведники народів світу

КИЇВ. – 7 листопада родини шістьох українців, які у роки Другої світової війни врятували євреїв, отримали відзнаки від імені Держави Ізраїль. Як заявив на церемонії вшанування Посол Ізраїлю в Україні Реувен Дін Ель, понад 2,000 українців отримали звання праведників народів світу. Україна за кількістю праведників посідає четверте місце у світі, поступившись Польщі, Голяндії і Франції. *(Радіо „Свобода")*

На честь Василя Макуха

ПРАГА, Чехія. – Чеський історик Петр Блажек 5 листопада під час вечора пам'яті українця Василя Макуха, який актом самоспалення виступив проти русифікації України та окупації Чехословаччини військом Варшавського пакту, запропонував назвати на честь героя одну з вулиць Праги. За словами П. Блажека, з такою ініціятивою виступив празький Інститут вивчення тоталітарних режимів. Під час вечора відбулася чеська прем'єра українського документального фільму про життя українського героя „Василь Макух. Вільний син невільного народу". *(Радіо „Свобода")*

Відзначили 95-річчя Західньо-Української Народної Республіки

Згідно з постановою Верховної Ради України від 19 квітня 2013 року „Про відзначення 95-річчя з дня проголошення Західньо-Української Народної Республіки", в Україні відбулися урочисті заходи, присвячені цій річниці. Про цю подію йдеться в публікаціях на цій сторінці.

Урочиста хода у Львові

Марта Осадца

ЛЬВІВ . – 1 листопада у Львові відзначили 95-ту річницю утворення Західньо-Української Народної Республіки (ЗУНР). Відбулася урочиста хода, у якій взяли участь студенти та учні, представники громадських організацій і влади. Хода пройшла від університету до Меморіялу Січовим Стрільцям на Янівському цвинтарі, де була відслужена Панахида, відбулися віче і покладання квітів та запалення лямпадок. Поклали квіти й до Меморіялу воїнам Української Галицької Армії на Личаківському цвинтарі, зокрема на могили Президента ЗУНР Євгена Петрушевича, Державного секретаря військових справ ЗУНР Дмитра Вітовського, коменданта Січових Стрільців Михайла Галущинського, основоположника Пласту Олександра Тисовського і першого Начального пластуна Северина Левицького.

З самого ранку на площі Ринок, перед входом до Ратуші, одягнені у стрілецькі однострої реконструктори відтворили ранок 1 листопада 1918 року. Вони несли варту, влаштувавши імпровізований контрольно-перепустковий пункт. Було виставлено техніку, яку використовували під час Першої світової війни, зокрема бронеавтомобіль, кулемети та гармату.

Меморіял Січовим Стрільцям на Янівському цвинтарі. (Фото: Марта Осадца)

Активісти Учнівського братства організували театралізовану виставу, що відбулася біля будинку, де у 1918 році був штаб Листопадового повстання.

Учасники реконструкції роздавали перехожим копії відозв 1918 року про встановлення у Львові української влади, де засвідчено демократичні засади державотворення та ґарантовано рівні права усім національностям і віросповіданням молодої Української держави.

Память героїв жива у Львові

Ігор Федик

Прапор на ратуші

Степанові Паньківському було лише 16 років, коли він вступив у лави стрілецтва. Старші товариші любили кмітливого і відважного юнака. Про його героїзм і сміливість знав сотник Дмитро Вітовський, який очолив Військовий комітет в часі Листопадового Зриву.

Будинок Народного дому став штабом повстання у Львові в ніч з 31 жовтня на 1 листопада 1918 року. Перед початком повстання до штабу прийшла Марія Лазарко, що була дружиною директора „Народної торгівлі", і принесла пошитий нею український національний стяг, вручивши його старшинам комітету.

Д. Вітовський викликав юного стрільця С. Паньківського і, вручаючи йому прапор, дав наказ закріпити його на шпилі міської ратуші. На допомогу С. Паньківському виділено ще трьох стрільців – Миколу Коника, Лева Геца та Зенона Русина.

Нелегко було подолати 400 сходинок ратуші, але С. Паньківський піднімався все вище і вище, до шпилю вежі. І ось у ранковій імлі над давньою львівською ратушею, над старим сивим Львовом, залопотів український стяг. Вперше в історії Львова.

Зранку тисячі львів'ян – українців, поляків, євреїв, австрійців – побачили над ратушею синьо-жовтий прапор. А вже через пару годин прапор був прострілений кулями польських заколотників, що виступили проти українців. Почалися важкі бої за Львів. Українці завзято боронили свою молоду державу, і в складі III Галицького корпусу Української Галицької Армії (УГА) молодий стрілець С. Паньківський йшов в атаку в часі Вовчухівської операції, що стала славною сторінкою стрілецтва. Ворожа куля обірвала молоде життя. Похований юний герой на Личаківському кладовищі. Його могила була зруйновна комуністами і досі не знайдена.

Санітар рятує стрільців

На Личаківському кладовищі, на меморіяльній стіні Січових Стрільців, викарбуване ім'я стрільця Карла Бельке, який, як і тисячі євреїв, вступив у лави Української Галицької Армії, щоб захистити свою молоду українську державу. К. Бельке став санітаром і з перших днів Листопадового Зриву у Львові героїчно виконував свій обов'язок. Він усюди встигав, допомагаючи пораненим стрільцям, але невдовзі командування перекинуло відважного вояка в загін четаря Володимира Баб'яка. Тут, в районі Головної пошти, розпочалися запеклі бої, і поляки, захопивши навколишні вулиці, кинулися на штурм будинку пошти. Раз-по-раз, у багнетних атаках, стрільці відкидали ворога, але самі гинули або падали важко поранені на бруківку.

Під час однієї з таких атак на вулиці Коперника вогонь ворога не давав змоги забрати вбитих і поранених чи надати їм першу медичну допомогу. Раптом з-за рогу будинку Головної пошти вирвалося санітарне авто і швидко помчало вулицею Коперника. За кермом сидів К. Бельке. Зупинивши авто, під ворожим обстрілом санітар почав надавати допомогу пораненим і вкладати їх до автомобіля, хоч це вимагало великого напруження сил. Ще мить – і машина рушила до будинку пошти, де зупинилася. Поранених занесли до пивниці будинку, де був санітарний пункт. Четар В. Баб'як подякував стрільцеві за подвиг, але застеріг його від такого вчинку, бо він ризикував життям. Та це не зупинило сміливого санітара, і він знову рушив автомобілем і, забравши останніх поранених, почав з'їжджати вулицею вниз. Але не доїхав. Куля ворожого снайпера вразила героя і він помер миттєво, впавши головою на кермо. Ціною власного життя відважний вояк врятував понад 10 поранених січових стрільців.

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Розмова про і „за" европейську Україну

Зліва: Микола Іжа, Мирослав Попович, В'ячеслав Брюховецький, Євген Сверстюк, Марта Фаріон, Ян Томбінський, Данило Лубківський.

Марта Фаріон

ОДЕСА. – 17 жовтня перед студентами і викладачами Одеського Інституту державного управління виступили відомі громадські діячі, члени ініціятивної групи „Першого грудня" – в рамках Національного круглого столу „Порозуміння заради европейського майбутнього" . В засіданні взяли участь діючий голова Ініціятивної групи „Першого грудня" В'ячеслав Брюховецький, філософ Мирослав Попович, колишній політв'язень і правозахисник Євген Сверстюк, Посол Европейського союзу в Україні Ян Томбінський.

Гостей привітали директор Інституту Микола Іжа, перший затупник директора Анатолій Ахломов, заступник директора з економічно-господарської роботи і розвитку Петро Лук'янчук.

Провадив круглим столом дипломат Данило Лубківський.

У своєму виступі Посол ЕС Я. Томбінський зокрема сказав: „Жодна інша країна не постраждала після розпаду Радянського союзу так, як Україна. Мільйони українців за 20 років років покинули свою країну у пошуках праці. Серед чинників, що ведуть до зменшення кількости населення, – низький рівень медичного обслуговування, низька народжуваність, передчасна смертність та брак надії. Тому є гостра необхідність поліпшити інфраструктуру країни, реформувати систему освіти так, щоб вона готувала нові кадри для економічних потреб країни у конкурентному світі, а також забезпечити міжнародні стандарти. Якщо наприкінці листопада у Вільнюсі буде підписано Угоду про асоціяцію з Европейським союзом, то цей документ запропонує Україні почати новий етап розвитку суспільства", – наголосив Посол Я. Томбінський.

Голова Ініціятивної групи „Першого грудня" В. Брюховецький підкреслив, що европейські правила приведуть до поліпшення стандартів української продукції, але такий виклик вимагатиме ґрунтовної реорганізації усіх галузей промисловости і аґрарного сектора. „Народ України заслуговує жити у країні за міжнародними стандартами безпеки та здоров'я, він також повинен отримувати правосуддя у правовій країні і не бути змушеним судитися у Західній Европі", – сказав В. Брюховецький.

Філософ М. Попович зосередився на етичних передумовах майбутніх змін в Україні. Він закликав створити моральне підґрунтя для національних реформ і виступив за рівність усіх перед законом та за якнайшвидше і якнайповніше припинення вибіркового правосуддя.

Є. Сверстюк наголосив на важливості дотримання християнських европейських принципів культури. Він сказав, що євроінтеґрація – це не евроремонт, який має відбутися руками чужих держав, цей ремонт має відбуватися постійно кожним українцем і виходити від цінностей свободи і людської гідности.

Учасники дійшли висновку, що Україна повинна зробити власний вибір і визначити власну національну стратегію на благо її громадян.

Марта Фаріон – голова Києво-Могилянської Фундації в Чикаґо, США.

Рік Віри завершено у Львові

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 27 жовтня на площі перед Львівським театром опери та балету ім. Соломії Крушельницької відбувся урочистий захід „Світло Віри" з нагоди завершення Року Віри у Львівській архиєпархії Укранїської Греко-Католицької Церкви. Участь у спільній молитві взяли майже 5 тис. львів'ян.

Архиєпископ і Митрополит Львівський Ігор благословив мешканців та передав зібраній спільноті запалену свічку як символ віри. Він очолив Молебень за участю духовенства та громади міста. На закінчення усі промовили „Символ віри", заспівали „Многая літа" організаторам і учасникам і молитву „Боже, Великий Єдиний".

Рік Віри розпочався 11 жовтня 2012 року, коли Папа Бенедикт XVI урочисто відкрив його, а Патріярх УГКЦ Святослав під час Літургії у відреставрованому соборі св. Софії в Римі 14 жовтня 2012 року урочисто відкрив Рік віри в УГКЦ.

Митрополит Львівський Ігор передає вогонь зібраній спільноті. (Фото: ugcc.lviv.ua)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

На кордоні – нові правила

КИЇВ. – 12 листопада на кордоні між Україною та Росією набули чинности нові митні правила для транзиту товарів на територію Митного союзу. Згідно з новими правилами, для оформлення вантажів та авто на пунктах перепуску перевізникам буде потрібно надати спеціяльні сертифікати для в'їзду на територію Росії. Керівники великих підприємств звернулися до Президента Віктора Януковича з листом, у якому просять про термінову зустріч, аби обговорити проблеми, що виникають останнім часом у торгівлі з Росією. Прем'єр-міністер Микола Азаров повідомив, що від січня до листопада цього року товарообіг між Україною та Росією зменшився на 25 відс. Загострення торговельних взаємин між Києвом та Москвою розпочалося наприкінці липня цього року. *(Бі-Бі-Сі)*

Випускники не повертаються

КИЇВ. – За роки незалежности освіту на Заході отримали тисячі українців. Їхній вибір чи повертатись на батьківщину, обумовлюють стабільна, висока платня, безпечне середовище для родини, можливість робити кар'єру, жити комфортно. Ці бажання заохочують українців шукати кращої долі за кордоном. Найкращі ж можливості відкриває освіта, тому рішення повернутись в Україну дається дуже не просто. За даними ЮНЕСКО, у 2012 році за межами України навчалося понад 35 тис. українських студентів. Третина з них – у Російській Федерації, 6.5 тис. осіб – у Німеччині, понад 3 тис.– у Польщі, 1.7 тис. – у США і майже 1.5 тис. – у Франції. Більшість з них залишилася на Заході. *(„Голос Америки")*

Українка – серед десяти красунь

МОСКВА. – Фінал конкурсу „Міс Всесвіт" відбувся 9 листопада в Москві. Представниця Венесуеля Габріеля Іслер здобула титул „Міс Всесвіт". Вона отримала корону вартістю понад 120 тис. дол., а також інші подарунки, вартість яких перевищує 250 тис. дол. Друге місце посіла еспанка Патрісія Родрігес, третє – представниця Еквадору Констанса Баес. У конкурсі брали участь представниці 86 країн. Українка Ольга Стороженко потрапила до числа 10 фіналісток. *(Радіо „Свобода")*

ОУН вимагає обговорення

ЖИТОМИР. – Обласна організація ОУН не погодилася з рішенням міської ради від 16 жовтня встановити пам'ятник видатному політичному і культурному діячеві Польщі, композиторові Ігнацієві Падеревському (1860-1941), який зростав у приміському маєтку. Обласний провідник ОУН Олександер Прищепа в листі до міського голови Володимира Дебоя вимагає 20-денного обговорення в місті цього проєкту. *(Обласна організація ОУН)*

Переміг фільм про корову

ДРЕЗДЕН. – 11-річна Дарина Котелянець з Вінничини перемогла на Міжнародному дитячому кінофестивалі анімаційного мультфільму у Дрездені. Її весела стрічка про корову „Зірку" підкорила журі. Мультфільм „Оля-ля" був знятий за дев'ять днів. Два дні дівчинка ліпила героїв фільму з пластиліну і робила безліч фотокадрів. Потім тиждень монтувала мультфільм. „Такого в Европі ще не бачили", – заявило журі. *(Марта Осадца)*

Переливали спирт під водою

ВІННИЦЯ. – Прикордонники відділу „Броніца" Могилів-Подільского загону виявили пластиковий трубопровід для перепомпування спирту. Обстежуючи фарватер річки Дністер біля села Садківці, прикордонники помітили за 10 метрів від українського берега пластиковий трубопровід, який пролягав по дну у бік Молдови. Загалом, за останні два роки на ділянці Могилів-Подільского прикордонного загону виявлено і демонтовано шість спиртопроводів. З метою перевірки дністровських островів і берегових мілин здійснюється спільне патрулювання українськими і молдавськими прикордонниками. *(„Укрінформ")*

АМЕРИКА І СВІТ

Повернути славу „Зроблено у США"

ВАШІНҐТОН. – 1 листопада у Білому Домі відбулася зустріч представників підприємництва з 58 країн світу, щоб обговорити питання інвестицій в американську економіку, яке на нинішній день є досить проблемним: коли у 2000 році на США припадало майже 40 відс. світових інвестицій, то в 2012 році цей показник впав до 17 відс. Для поліпшення ситуації уряд запроваджує програму „Обери США", за якою американські посольства за кордоном розгорнуть кампанію з залучення інвестицій в американську економіку, що сприятиме збільшенню американського експорту. Виступаючи перед підприємцями, Президент Барак Обама запевнив: „Ви знову побачите, що нема заміни цим гордим словам: „Зроблено в США" *(„Голос Америки")*

США знайдуть „правильний баланс"

ВАРШАВА. – 5 листопада під час зустрічі з журналістами в польській столиці Державний секретар США Джон Кері пообіцяв, що Сполучені Штати знайдуть „правильний баланс" між стеженням, необхідним для запевненням безпеки, і правом громадян на приватне життя. Дж. Кері прибув до Польщі для переговорів з цілої низки питань – від міжнародної безпеки до ситуації на Близькому Сході та економічного співробітництва. Це перша його візита до Европи після публікацій про те, що Аґентство національної безпеки США нібито прослуховувало телефони багатьох світових провідників, зокрема Канцлера Німеччини Анґели Меркель і Президента Франції Франсуа Оланда. *(„Голос Америки")*

Зона вільної торгівлі – не за горами

БРЮСЕЛЬ. – 11 листопада розпочалося друге коло переговорів про створення зони вільної торгівлі між Европейським союзом і США. Представник ЕС Ігнасіо Гарсія-Берсеро і його американський колега Дан Мулейн обговорили теми сфери послуг, інвестицій, енерґетики, сировини, а також реґулювання. Евросоюз і США плянують підписати угоду про створення зони вільної торгівлі не пізніше осені 2014 року. Щоб договір про зону вільної торгівлі набув чинности, його повинні ратифікувати американський Конґрес, Европарлямент і кожна з держав-членів ЕС. *(„Голос Америки")*

Іран потрохи поступається

ЖЕНЕВА. – 10 листопада закінчилася чергова міжнародна зустріч з приводу ядерної програми Ірану. Хоч вона не мала конкретного висліду, Представник Европейського союзу з зовнішньої політики Кетрін Ештон назвала переговори „інтенсивними і проґресивними". „Це були дуже добрі, продуктивні три дні. На цій основі ми можемо рухатися вперед", – підтвердив Міністер закордонних справ Ірану Мохаммед Джавад Заріф. *(„Дзеркало тижня")*

МАҐАТЕ відновило працю з Іраном

ТЕГРАН. – 11 листопада Генеральний секретар Міжнародного аґентства з атомової енерґетики (МАҐАТЕ) Юкія Амано на переговорах з головою Організації з атомної енереґетики Ірану Алі Акбаром Салехі досягнув угоди щодо „дорожньої карти" дальшої співпраці. Угода передбачає візиту інспекторів МАҐАТЕ на ядерний об'єкт в Араку, а також на уранову шахту біля села Гачин на півдні країни. Також Іран надасть для МАҐАТЕ інформацію про всі нові дослідні ядерні реактори і про 16 ділянок, виділених для будівництва нових атомних електростанцій. *(„Кореспондент")*

Новий літаконосець вже на воді

НЮПОРТ-НЮЗ, Вірджинія. – 10 листопада відбулася урочиста церемонія спуску на воду нового американського літаконосця „Джеральд Форд". Традиційне розбивання пляшки шампанського об борт корабля здійснила дочка Президента Д. Форда Сюзан Форд-Бейлз. Новий літаконосець має водотонажність 112 тис. тонн, два ядерні реактори дозволять йому розвивати швидкість понад 30 вузлів. На 25 його палубах розмістяться маже 5,000 членів залоги, понад 70 гелікоптерів і літаків. *(„Дзеркало тижня")*

Підписали Меморандум щодо програми ім. Фулбрайта

Учасники підписання Меморандуму щодо програми ім. Фулбрайта.

КИЇВ. – 1 листопада Посол США Джефрі Р. Пает та Міністер освіти і науки Дмитро Табачник підписали Меморандум про взаєморозуміння про запровадження Освітньої програми ім. Фулбрайта у галузі науки і техніки („Фулбрайт-STEP"). Програма повністю профінансує навчання 10 українських студентів-старшокурсників в університетах США. Галузі спеціялізації програми: точні науки, техніка та математика. Здобувачі стипендії вибиратимуться на конкурсній основі, за відкритою і прозорою процедурою, що складатиметься з подання письмової заяви та проведення співбесіди двонаціональною комісією експертів. Відбір університетів для учасників здійснюватиметься системою програми ім. Фулбрайта за погодженням Міністерства освіти і науки України. Ця програма є першою програмою академічного обміну, яка спільно фінансується американським та українським урядами.

Програма ім. Фулбрайта – одна з найпрестижніших програм академічного обміну в США – заснована в 1946 році, згідно з законом, прийнятим Сенатором США Уільямом Дж. Фулбрайтом, Програма забезпечила фінансування для стажування і навчання понад 300 тис. викладачів, науковців та студентів в університетах США. Наразі програма функціонує в 155 країнах. Посольство США започаткувало програму ім. Фулбрайта в Україні в 1992 році. Після повернення в Україну учасники програми долучаться до спільноти українських випускників програми ім. Фулбрайта, що нараховує понад 850 осіб. Окрім того, Україна також приймала понад 450 американських освітян-фулбрайтерів та студентів, які проводили дослідження та викладали або ж навчалися в університетах України.

Посольство США в Україні

У Кліфтоні вшанували...

(Закінчення зі стор. 1)

них священиків з США та гостей України відслужив біля пам'ятника жертвам Голодомору Поминальний молебень. Співав церковний хор. Перед собором Патріярха Філарета застріли хлібом-сіллю, квітами та вітальними промовами представники парафії та молодь з осередків в Кліфтоні Пласту і Спілки Української Молоді.

На церемонії були присутні Генеральний консул України в Ню-Йорку Ігор Сибіга з дружиною Наталею, віце-консул Костянтин Ворона, посадник Кліфтону Джеймс Ензольді, скарбник Українського Народного Союзу Рома Лісович, представники ряду українських установ та громадських організацій.

Молодь поклала до пам'ятника вінки і квіти.

У промові-проповіді Патріярх Філарет підкреслив, що Великий голод був геноцидом і політичним злочином комуністичної влади проти українського народу. Він сказав, що перепис 1929 року виявив в Україні 85 млн. мешканців, яких у 1939 році при перепису було вже 65 млн. осіб. 20 млн. стали жертвами голоду, висилки, політичних репресій.

Після Служби Божої о. Олег Жовнірович запросив усіх присутніх на поминальний обід, під час якого присутні переглянули виставу, присвячену Голодоморові.

Того ж дня голова церковної ради Володимир Могучий у своїй садибі в Натлі приймав київських гостей. Його дружина Зоряна, дочка Соня і бабуся Мирослава Вишивана почастували їх обідом, під час якого йшла мова про стан України та її Церков. В. Могучий подарував Патріярхові книжку про свій родовід.

Патріярх Філарет з делеґацією УПЦ Київського патріярхату в гостях у Володимира Могучого. (Фото: Левко Хмельковський)

НА ТЕМУ ДНЯ

Тиждень нервів – і все надаремно

Петро Часто

Піди зрозумій ту Україну. Плакати над нею чи сміятися? От коли потрібний новий Гоголь! Бо всякі там політичні аналізи, навіть бездоганні, всяка логіка ніц не варті перед непроникною темрявою сьогоднішньої політичної ситуації в Україні. Тому навіть такий холоднокровно-раціональний експерт, як Костянтин Матвієнко, відгукнувся на цю ситуацію чужим для нього жанром – віршем:

Сьогодні в Україні ювілей:
У двадцять п'яте в нас Квасневський з Коксом.
Такий розкішний європривілей
Вважати можна щиро парадоксом.
Бо жоден з неофітів у Е-еС
Не мав такої пильної уваги.
І цей нечувано-дипломатичний прес
Є стимулом таки самоповаги...

Тут можна посперечатися: якби цей „нечувано-дипломатичний прес" справді мав вплив на українську владу, тобто на режим Віктора Януковича, то спеціяльним посланцям від Євросоюзу Олександрові Квасневському і Петові Коксові не треба було б 25 разів їхати до Києва – і нічого не досягти.

Особливо незрозумілим видався минулий тиждень. У четвер, 7 листопада, О. Квасневський і П. Кокс мали зустріч з Президентом В. Януковичем, відтак того ж дня були присутні на засіданні Верховної Ради, на якому депутати голосуванням мали схвалити пакет евроінтеґраційних законопроєктів, й одним з них був проєкт позафракційного депутата Анжеліки Лабунської щодо можливости лікуванння хворих українських в'язнів за кордонами України. Він відкрив би перспективу для ув'язненої Юлії Тимошенко – саму тільки перспективу, бо Европарлямент, намагаючись полегшити Україні шлях до Угоди про асоціяцію з ЕС, вже готовий був задовольнитися загальним законом, без згадування імені Є. Тимошенко.

Але запропонованого опозицією пакету реґіональна більшість навіть не торкнулася, натомість депутати спокійненько розглядали третьорядні питання – про відзначення різних історичних ювілеїв тощо...

У чому річ? Що, „реґіонали" знову бунтують? Ще ж 3 вересня, виступаючи у Верховній Раді, В. Янукович закликав усі політичні сили об'єднатися в ім'я просування України до Европи. Це прозвучало так рішуче й переконливо, що навіть опозиція повірила. Тим більше, що В. Янукович так само рішуче придушив опір проросійських депутатів, а один з них, одеський українофоб Ігор Марков, навіть опинився за ґратами.

Европейський напрям руху України В. Янукович досить чітко підтвердив на зустрічі представників Співдружности незалежних держав у Мінську 25 жовтня. Що ж сталося потім? А потім, 27 жовтня, він мав багатогодинну зустріч з російським Президентом Володимиром Путіним, про яку ніхто з журналістів і політологів нічого не знає. Повне сонячне затемнення...

„Прогнозувати можна тоді, коли володієш інформацією, тим часом всі інформаційні файли зберігаються в голові Януковича, і я не впевнений, чи сам він докопався до тих файлів", – сумно пожартував в інтерв'ю для Радіо „Свобода" (7 листопада) головний експерт Інституту евроатлантичного співробітництва Володимир Горбач.

Тим часом з'явилося дивне, на межі з провокацією, пояснення, чому „реґіонали" відмовилися минулого четверга розглядати той пакет евроінтеґраційних законопроєктів. „Бо на нашу позицію вплинула інформація про початок судового процесу проти Тимошенко у Швайцарії та США", – сказав (читай – збрехав) голова фракції „реґіоналів" Олександер Єфремов, хоч ще за два дні до цієї „інформації" Сергій Лещенко вмістив в „Українській правді" докладну аналітичну, з низкою документів, статтю під назвою „Нова „справа" Тимошенко": макарони „по-донецьки" на вуха европейців", в котрій цю „нову справу" називає „піаргаласом перед самітом у Вільнюсі, за цим галасом стоїть вигадування псевдо-юридичних арґументів для відмови Партії Реґіонів голосувати за законопроєкт Лабунської, підтриманий Косом і Квасневським...".

Про це ж – Тарас Чорновіл: „Влада обрала хитру і немудру тактику – показати европейцям, що Тимошенко – сравжній злочинець. Думають, що тоді на неї махнуть рукою і підпишуть асоціяцію, не вимагаючи звільнення. Але це не так. Це означає, що у Вільнюсі наприкінці листопада не буде підписана Угода...".

Але ж чия саме ця немурда тактика? Адже Партія Реґіонів чогось хоче чи чогось не хоче, лише коли їй скаже хотіти чи не хотіти В. Янукович. То чого ж він хоче тепер, коли змарнований четвер, 7 листопада, змарнована п'ятниця, 8 листопада, і доля підписання Угоди з ЕС повисла на волосині? Ця волосина – день 13 листопада, на який призначено позачергову сесію Верховної Ради і розгляд законопроєктів, без ухвалення яких Угоду про асоціяцію з ЕС підписано не буде. Час стиснувся, як пружина: того ж 13 листопада Місія Кокса-Квасневського звітує в Европарляменті про вислід своєї праці, і саме цей звіт Рада ЕС 18 листопада братиме за основу свого рішення щодо України... якщо встигне. Бо, згідно з процедурою Европарляменту, свої погляди на рішення щодо України повинні висловити уряди кожної з 28 країн-членів ЕС. Залишалася надія – на 13 листопада, це була остання можливість для Верховної Ради засвідчити европейський вибір. Задля збільшення шансів на позитивні рішення провідник партії УДАР Віталій Кличко запросив Президента В. Януковича на те засідання:: мовляв, якщо він справді хоче до Европи, то нехай прийде і схилить на свій бік „реґіоналів".

На правду подібна думка багатьох українських політологів, що В. Янукович помиляється у своїй надмірній певності, нібито Україна для ЕС важливіша, ніж ЕС – для України. В. Горбач: „Европейський союз може обійтися без України, як обходився 60 років. Але доціль-

(Закінчення на стор. 16)

ЮНІСЕФ закликає до попередження поліомієліту

КИЇВ. – ЮНІСЕФ попередив 30 жовтня уряд України, що нещодавній спалах поліомієліту в Сирії становить загрозу для мільйонів дітей у всіх країнах з низьким рівнем імунізації, в тому числі в Україні. 29 жовтня Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) підтвердила 10 випадків захворювання на поліомієліт у Сирії. Через постійний потік людей до України, ризик завезення поліомієліту в Україну стає невідворотним. В Україні, через поширену недовіру до вакцинації, охоплення імунізацією не складає навіть 50 відс. Здоров'я та життя мільйонів українських дітей перебуває під загрозою. „Я закликаю батьків в Україні звернутись до лікарів та вакцинувати власних дітей. ЮНІСЕФ також закликає уряд України вжити термінових заходів для проведення загальнонаціональної імунізаційної кампанії", – заявила Юкіє Мокуо, голова Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

Незалежне бюро моніторинґу Ґльобальної ініціятиви боротьби з поліомієлітом включило Україну до списку країн, де може виникнути спалах поліомієліту, який через забруднену їжу і воду може швидко поширюватися. Вірус вражає нервову систему і може призвести до незворотного паралічу протягом декількох годин або навіть до смерти. Від поліомієліту не існує ліків, хвороба може бути попереджена тільки за допомогою імунізації.

ЮНІСЕФ

АМЕРИКА І СВІТ

В Сирії настало перемир'я

ДАМАСК. – У Сирії урядові військові та армія опозиційних сил домовилися про тимчасове перемир'я, метою якого є забезпечення харчами і предметами першої необхідности населення контрольованого опозицією населеного пункту Кудсайя поблизу столиці. Це перше перемир'я між сторонами конфлікту за тривалий час. Воно оголошено під час другого дня конференції Національного комітету сирійських революційних і опозиційних сил (НКСРОС) у Стамбулі, на якій обговорюються питання участи у міжнародній конференції з Сирії „Женева-2". У НКСОРС об'єднані найбільші сирійські опозиційні угруповання, частина яких вже відмовилася їхати до Женеви. Але серед членів керівництва є група лібералів на чолі з Мішелем Кіло, які готові брати участь у форумі. *(„Голос Америки")*

ЮНЕСКО – без США

ПАРИЖ. – Сполучені Штати Америки втратили права голосу в Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Рішення набуло чинности автоматично, відповідно до статуту ЮНЕСКО, після закінчення дворічного терміну, що минув після рішення адміністрації США припинити фінансування організації. Таким кроком Вашинґтон свідомо виявив тоді свою незгоду з наданням Палестині статусу члена ЮНЕСКО. Фінансовий внесок США у діяльність цієї міжнародної організації досягав 80 млн. дол., що становило 22 відс. її бюджету. У США діє прийнятий у 1990-их роках закон, згідно з яким країна припинить фінансувати всі організації, які зроблять Палестину своїм повноправним членом. *(„Голос Америки")*

Чільний опозиціонер залишає Росію

РИГА. – Колишній чемпіон світу з шахів і безкомпромісний критик Кремля Гарі Каспаров попросив латвійську владу надати йому громадянство Латвії, що, за його словами, дозволить йому продовжувати політичну діяльність в Росії. У листі до парляментських фракцій Латвії 50-річний Г. Каспаров вказав, що латвійське громадянство дозволить йому безпечно діяти „в Росії та інших країнах світу, де порушуються права людини і зневажаються демократичні норми". У своєму листі Г. Каспаров зазначив, що мати його сина Вадима є громадянкою Латвії, і що в цій колишній радянській республіці він здобув важливу шахову перемогу, коли йому було сім років. *(„Голос Америки")*

Гураґан „Гаян" приніс багато горя

МАНІЛА. – 10 листопада впід час зустрічі з журналістами командир поліції філіпінської провінції Лейта Елмер Сорія повідомив, що кількість жертв в країні від гураґану „Гаян" становить щонайменше 10 тис. осіб. 8 листопада гураґан „Гаян" пролетів через острови Самар і Лейта в центральній частині країни зі швидкістю до 105 метрів в секунду. Висота здійнятих ним хвиль досягала п'яти метрів. На допомогу Філіпінам у подоланні наслідків страшної стихії прийшли військові формації США. *(„Кореспондент")*

Савдійки борються за свої права

ЕР-РІЯД, Савдійська Арабія. –– 26 жовтня в савдійській столиці відбувся протест, у вигляді масового автопробігу, проти заборони жінкам водити авта. Це вже третя подібна акція від 1990 року. На цей раз понад 17 тис. громадян країни підписали петицію з вимогою скасувати заборону для жінок сідати за кермо або ж обґрунтувати необхідність дотримання цієї заборони. Хоч у Савдівській Арабії заборона на водіння для жінок прямо не визначена у законодавстві, а зберігається швидше за звичаєм, на початку мунулого тижня близько 100 консервативних священнослужителів попросили авдієнції в королівському палаці, аби затаврувати кампанію за рівноправність як змову жінок та загрозу для країни. Напередодні нового автопробігу десятки жінок опублікували в інтернеті відеосюжети, що показують, як вони водять авта в різних містах королівства. Жодну з них покщо не заарештували.*(Бі-Бі-Сі)*

Марші в нікуди

Позаминулої неділі, 3 листопада, у Москві, Санкт-Петербурзі та майже в усіх інших великих містах Росії відбулися молодіжні „Російські марші“, й то досить масові: наприклад, у московських колонах ішло до 20 тис. осіб. Дух „маршів“ поєднував природне для молоді національно-патріотичне піднесення з екстремізмом і ксенофобією, про що свідчать скандовані гасла: „Росіяни, вперед!“, „Нація, батьківщина, соціялізм!“, „Слава нації, смерть ворогам!“. Політичні експерти відзначають, що, в порівнянні з подібними „маршами“ минулих років, теперішні акції набагато виразніше спрямовані проти напливу імігрантів з азійських країн. Соціологічним фактом також є, що вже 40 відс. громадян Росії схвалюють „марші“ або ставляться до них з симпатією. У зв’язку з цим директор гуманітарно-соціологічного „Левада-центру“ Лев Гудков вважає, що в Росії вже склалася передпогромна атмосфера.

Враховуючи відверте розпаношування проросійських сил на всій території незалежної Українскої держави, було б дуже дивно, якби „Російські марші“ обминули її. Але було б ще дивніше, якби в Україні, суспільству якої властива значно вища толерантність і миролюбність, вони мали б успіх. Православно-проросійська хода в Луганську, з закликами відмовитися від курсу на об’єднану Европу і вступити до Митного союзу, зібрала менше сотні учасників. Трохи масовішими „марші“ були в Криму: у Симферополі у них взяли участь пів тисячі актвістів проросійських організацій, в Севастополі – три сотні. Під барабанний бій вони несли „митносоюзні“ плякати і скандували: „Три країни – один народ!“.

Наймасовішою – з майже 4,000 учасників – була хода проросійських православних організації в центрі Києва. Її ідейне вістря також було спрямоване проти можливого підписання Угоди про асоціяцію України з Европейським союзом, але в цьому зв’язку – безпосередньо проти позиції Митрополита Української Православної Церкви Московського патріярхату Володимира (Сабодана), який підтримав евроінтеґраційний курс України. Учасники ходи занесли до канцелярії Київської Митрополії УПЦ МП вимогу звільнити Митрополита Володимра, а звідти перейшли під будинок представництва Европейського союзу, де на вічі розповсюджували письмові й усні небилиці про ЕС: мовляв, у разі підписання Угоди про асоціяцію „дітей в українських школах будуть виховувати гомосексуалісти“ і т. п.

Вульгарне антиевропейське мислення засвідчує заява голови організації „Народний собор“ Ігоря Друзя: „Ми повинні зробити все, щоб ця содомська унія з Евросоюзом не була підписана. Вона ще гірша від Берестейської унії, бо цінності Евросоюзу суперечать нашим християнським переконанням“.

В цілому „російські марші“ не здатні викликати до себе й найменшого співчуття, незважаючи на ту обставину, що росіяни тепер починають все глибше усвідомлювати недорозвиненість своєї національної свідомости, адже в часи совєтської імперії, яка бодай формально сповідувала ідеологію інтернаціоналізму, російська нація зазнала певної стаґнації, бо волею-неволею розчинялася в „наднаціональних“ умовах СРСР. Проте, на жаль, нема підстав сподіватися, що сьогоднішні російські націоналісти спроможуться внутрішньо змінити Росію, переставити її з імперських рейок на дорогу будівництва російської національної держави, відмовившись від великодержавного шовінізму і претензій керувати долею інших народів. Саме у цій неспроможності й полягає драма російських націонал-патріотів – вони залишаться у безпорадній меншості, а майбутнє Росії визначатимуть темні і вкрай іраціональні імперські сили, готові знов і знов повторювати сповнену невиннної людської крови російську історію.

ІСТОРІЯ

Композитор Г. Жуковський оспівував Україну

Євген Цимбалюк

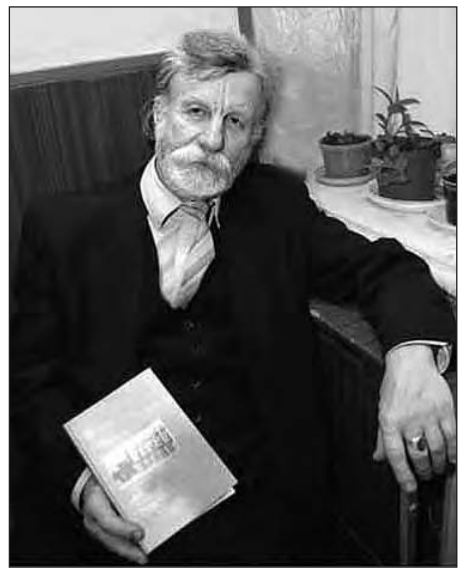
13 листопада виповнилося 100 років від дня народження Германа Жуковського, українського композитора, Народного артиста Української РСР, родовідне коріння котрого – з міста Радивилова, що на Рівненщині.

У Радивилові я намагався знайти місце народження славного мистця України, однак, за всіх старань радивилівський слід Г. Жуковського так і залишився під шаром вікової таїни. Причин тут декілька. Перша – давно відійшли у вічність ті, хто в Радивилові знав родину Жуковських. Друга – сам композитор фактично не залишив спогадів про радивилівські терени, в тому числі й про те, де було обійстя його батьків. Третя – після смерти глави сімейства Жуковських, Германового батька, вчителя за фахом, мати з дітьми виїхала на інше місце проживання, коли майбутньому композиторові не сповнилося ще й двох років.

Усе ж Радивилів береже світлу пам’ять про свого уродженця, проводить музичні фестивалі імені Г. Жуковського, є мистецька премія – теж імені Г. Жуковського, якою відзначають провідних творчих працівників та колективи за значний вклад у розвиток музичного мистецтва. Щойно присвоєно Радивилівській музичній школі йм’я відомого земляка.

Хто ж він, Г. Жуковський, – у житті, творчості, сповідуванні інтересів України? Про це я запитав у мистецтвознавця, професора катедри музичного фолкльору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету Богдана Столярчука. П’ять років тому вийшла в світ його дослідницька книга „Герман Жуковський: композитор, піяніст, дириґент, педагог“, в якій, власне, найповніше та найвиразніше в Україні представлено творчий потенціял та життєвий шлях композитора.

„Матеріяли до цієї книги збиралися протягом десяти років, – каже Б. Столярчук, – навіть ще при житті дружини Жуковського Віолетти Багмет, колишньої співачки, для якої він часто писав лібретто. До неї, до її родини в Київ, до вірного друга Жуковського Якова Цегляра я їздив десяток разів, аби записати спогади, підтвердити життєпис документальними свідченнями. А потім зайнявся архівною спадщиною композитора. Ось так, малупомалу, створився творчий портрет людини, яка в українському музичному просторі займає доволі чільне місце. Г. Жуковський як композитор написав дев’ять опер. У його творчому доробку також десятки кантат, романсів, сюїт, музичних п’єс, творів для скрипки, фортепіяна, для хорових колективів (на слова Павла Тичини, Володимира Сосюри, Андрія Малишка). За його музикою поставлений балет „Лісова пісня“ за драмою-феєрією Лесі Українки. Відомий він також роботою в Київській кіностудії, де написав музику до відомих стрічок 1950-их років „Щедре літо“, „Доля Марини“, „Гадюка“, „Чумацький шлях“. Заслуговує на

Герман Жуковський.

увагу й викладацька діяльність Г. Жуковського в музичному училищі, в Київській консерваторії, де, власне, й сам навчався. Свого часу, на злеті таланту, він був оповитий великою славою, яка втілилася, зокрема, в ордени, премії, звання. Але насправді душа Г. Жуковського була вельми стражадльною.

Перше переживання було пов’язане з війною, яка стала на заваді багатьом творчим плянам мистця. Так, як і для відомих братів Майбородів – Георгія та Платона. Згадка про них невипадкова, адже їхня зустріч з Г. Жуковським відбулася в концтаборі, так званій „Хорольській ямі смерти“, де гітлерівці знищили понад 50 тис. військовополонених. Лише щасливий випадок допоміг Майбородам та Жуковському врятуватися. Втікши з полону, Г. Жуковський, геть виснажений голодом та холодом, таки добрався до лінії фронту. Опісля ці переживання поклав в основу опери про війну, яка писалася в перервах між боями, на фронтовій передовій, в траншеях, на клаптиках листівок. Надалі старший сержант Г. Жуковський, маючи на грудях орден та медалю, став капельмайстром 70-ої дивізії, художнім керівником ансамблю пісні і танцю 38-ої армії.

Натомість інший твір – вокально-симфонічна поема „Слався, Вітчизно моя!“ на вірші Павла Глазового для мішаного хору, солістів і симфонічноя оркестри – мав більш оптимістичний характер. Саме за нього в 1950 році автора удостоїли Сталінської премії другого ступеня, з грошовою нагородою 50 тис. рублів. Втім, утішався нагородою композитор недовго. Одного разу в оселю увірвалися енкаведисти, зробили обшук, конфіскували нагородні дипломи та знаки, ледве не запроторили композитора у в’язницю. А все тому, що радянські ідеологи „виявили“ в його музиці національні нотки та викривлене зображення селянської праці.

Пережиттям, пов’язаним з оцінкою творчості, позначився для Г. Жуковського і його останній, 63-ий рік життя. За повідомленням однієї з газет, „коли уранці 9 березня 1976 року засоби масової інформації серед шевченківських лавреатів композитора не назвали, серцевий напад не забарився – за три дні Гер-

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення — Володимир Гончарик
☎ (973) 292-9800 x 3040
Fax (973) 644-9510
E-mail adukr@optonline.net

Передплата — Володимир Гончарик
☎ (973) 292-9800 x 3040
E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В обороні Інституту археографії та джерелознавства

Видавець Олександер Третьяков з Черкас (Видавництво „Брама-Україна") надіслав 6 листопада до „Свободи" відкритий лист до Президента Національної Академії Наук України Бориса Патона, української та світової громадськости з закликом запобігти руйнації Інституту української археографії та джерелознавства ім. Михайла Грушевського, який вміщено нижче.

Вельмишановний Борисе Євгеновичу!

Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського було засновано 1991 року на хвилі активізації наукового життя в гуманітаристиці загалом та історичній науці зокрема. Необхідність його створення як окремої установи була викликана потребою введення до наукового вжитку широкого спектру джерел з історії України та підготування академічних багатотомних видань праць істориків XIX-XX ст. Протягом своєї понад 20-річної активної діяльности Інститут утвердився як потужна академічна установа з чіткою програмою розвитку новітніх гуманітарних студій і ґрунтовним джерелознавчим доробком. Серед досягнень Інституту слід назвати започатковані й активно здійснювані фундаментальні багатотомні джерельні публікації „Архів Коша Нової Запорозької Січі", „Універсали українських гетьманів", „Усна історія Степової України", видання повного зібрання творів М. Грушевського, зібрання творів Дмитра Яворницького та Дмитра Багалія, видання „Українського археографічного щорічника", котрий по праву зайняв провідне місце серед видань джерелознавчого профілю у Східній Европі і відомий за межами України.

Усе це було б неможливо без існування Інститут як окремої спеціялізованої установи. Продовження цих дослідницьких проєктів, котрі стали справою життя десятків науковців, котрі зібралися в Інституті, у випадку „реорганізації" шляхом позбавлення Інституту його організаційної самостійности стане неможливим.

У зв'язку з загрозою Інституту 28 жовтня Вчена рада Інституту ухвалила рішення про неприпустимість такого кроку та його невиправданість з наукової та організаційної точки зору. 29 жовтня це рішення здобуло одноголосну підтримку загальних зборів трудового колективу установи.

Знищення організаційної самостійности Інституту на практиці означатиме його ліквідацію. Це стане ударом не лише по гуманітаристиці в цілому, а й по престижу НАН України. Розпорошення наукового колективу призведе до призупинення диверсифікації історичних досліджень і згортання здорової наукової конкуренції, без яких розвиток науки стане неможливим. Ліквідація Інституту у будь-якій формі стане прецедентом для поступового скорочення інших установ гуманітарного профілю.

Не можемо не звернути Вашу увагу й на те, що запланована одночасно ліквідація установи з дуже великими здобутками в царині орієнталістики та напрацьованими за 20-ліття діяльности традиціями – Інституту сходознавства ім. Агатангела Кримського – матиме не менш згубні наслідки для наукового життя країни. Закликаємо Вас запобігти ліквідації обох інститутів.

З повагою, ті, що підписалися нижче: (понад 1,000 підписів)

Запрошуємо до фотоконкурсу

Організація „Українська благодійницька мережа" розпочала проведення благодійного фотоконкурсу „Твоя світлина доброчинности", метою якого є привернення уваги суспільства до благодійности через мистецтво фотографії.

Ми намагаємося зібрати фонди на відкриття та розвиток неприбуткової інтернет-крамниці виробів, які власноручно роблять вихованці дитячих будинків-інтернатів – сироти з інвалідністю, які мають фізичні та розумові вади. Купуючи для себе чи у подарунок річ, яка зроблена дитиною чи молодою людиною – мешканцем „закритого" сиротинця, ми допомагаємо їм в особливий та в один із найкращий способів – не просто жертвуємо їм гроші, але й визнаємо їхню працю, підтримуємо їхнє прагнення бути частиною нашого відкритого суспільства.

Запросіть друзів, зробіть благодійний дарунок людині, котра його потребує, зфотографувавши цей момент і виславши на сайт www.foto.ubm.org.ua.

Наша адреса: „Українська благодійницька мережа", а/с 76, Івано-Франківськ, 76018, Ukraine.

Василь Футерко,
голова правління організації,
Івано-Франківськ

Композитор Г. Жуковський...

(Закінчення зі стор. 6)

ман Жуковський пішов від нас".

Попри передчасний відхід композитора в інший світ, залишилися його численні твори. Вони входять в репертуар сучасних виконавців, і в їхньому звучанні витає схиляння перед людиною, яка збагатила не тільки українську, але й світову музичну спадщину. А ще з'ясовується, що чимало написаних, але жодного разу не виконуваних музичних п'єс, романсів та сюїт Г. Жуковського перебуває в архіві. У тому числі й у фондах Національної бібліотеки України ім. Володимира Вернадського. Б. Столярчук впевнений, що прийде і на них час, бо, за великим рахунком, прекрасна музика ніколи не старіє.

Про російську мову В. Кличка

Усмішка, прямий зір, поміркованість та спортивна кар'єра роблять Віталія Кличка привабливим кандидатом на наступних виборах Президента України. За однієї умови: виборці мусять вибачити йому вживання російської мови. Це нелегко зробити, бо з тією мовою пов'язана також ідеологія. Сам В. Кличко говорить про „спільну історію" Росії та України. Треба це вибачити, зважаючи на те, що таким було його виховання в дитинстві та молодості. Справа тут у мільйонах молодих людей, які за нього голосуватимуть. Вибачення В. Кличкові на виборах його російської мови може допомогти українській мові, бо з розумним та сердечним Президентом Україна та українська мова, котрі тепер у відступі, зможуть повернути свої права.

Д-р Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Буде книга спогадів про Щецін

Минуло 60 років від часу припинення праці Відділу української філології, що діяв при Вчительській студії ч. 1 у польському місті Щеціні в 1957-1963 роках. Завданням студії було підготування вчителів української мови для українського шкільництва, яке тоді почало ставити перші кроки на шляху відродження після довголітньої заборони.

Навчалося близько 100 українських студентів, яких згодом цькували органи державної безпеки та переслідували освітні урядовці-шовіністи. Це була відважна й патріотична молодь, яка активно включилася в процес відродження рідного шкільництва, Української Церкви та активізувалась у праці Українського Суспільно-Культурного Товариства.

Щоб зберегти від забуття подвижницькі дії перших трудівників українського відродження у часі насильства та польонізації в післявоєнній Польщі, III з'їзд випускників Щецінської україністики, що відбувся у Вількасах біля Ґіжицька 2008 року, вирішив видати книгу спогадів тих педагогів, що закінчили цю освітню установу та працювали (або й ні) на ниві рідного шкільництва. З того часу багато наших друзів вже відійшло у вічність, інші виїхали з Польщі до різних країн, тож публікуємо спогади й матеріяли „останніх могікан", які дають оцінку українському поколінню, що чинило опір дискримінації та приниженню гідности українця на польському засланні після акції „Вісла" 1947 року.

Книга спогадів стане свідоцтвом того, як і чим жило наше покоління свідомих свого покликання педагогів і, очевидно, як думало та який вплив зробили на нього студії україністики.

Книга спогадів вийде у світ 2014 року з нагоди 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. Закликаємо шанувальників української культури фінансово підтримати наш задум. У кінці збірника помістимо список з прізвищами жертводавців і розміром їхніх внесків. Пожертви просимо присилати на адресу редактора й упорядника спогадів: Mykola Duplak, 123 Sunridge Ave., Camillus, NY 13031.

Микола Дупляк,
Камілус, Ню-Йорк

Просвітянський проєкт для молоді

У Миргороді в завершальну стадію вступив довготривалий молодіжний просвітянський проєкт „Правда для прийдешніх поколінь" до 80-річчя Великого Голоду в Україні. У ході здійснення проєкту було видано і перевидано книги „Тридцять третя сльоза", „Тридцять третя сльоза України" та ораторію „Passioni. Тридцять третя сльоза України (для сопрано, баритона, хору та оркестру)"на основі поезій Тараса Шевченка, Олексія Довгого, Володимира Земляного, Василя Марочкіна, Олександра Олеся, Миколи Удовиченка, Василя Стуса. Ораторію написала член Національної спілки композиторів України Тамара Порулава.

Обкладинк одного з миргородських видань.

Найціннішою частиною просвітянського проєкту стало те, що ми забезпечили цими книгами всі школи, бібліотеки і культурно-освітні заклади реґіону. На їх базі вже проведено сотні відкритих лекцій, презентацій, доповідей, і це лише початок. Завдяки нашим зусиллям учні і педагоги полтавського краю мають необхідний мінімум тематичної літератури з питань Великого Голоду для ознайомлення і проведення просвітянської роботи. Це й було основним завданням проєкту. І я сьогодні низько вклоняюся всім, що своєю працею чи фінансовою підтримкою допомогли втіленню цієї надзвичайно важливої справи. Це українські патріоти Оля Матула, Ада Кулик, Любов Шевченко, Галина Воскобійник, Галина Грушецька, Олексій Коновал, Іван Деркач та інші.

Анатолій Сазанський,
керівник проєкту,
Миргород, Полтавська область

100 літ тому виникла перша у США українська єпархія

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 31 жовтня місцевий Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка під головуванням д-ра Олександра Лужницького та Товариство українців-католиків „Свята Софія" на чолі з академіком Леонідом Рудницьким відзначили тематичним круглим столом 100-річчя першої української католицької єпархії у США.

100 літ тому, 23 травня 1913 року, Апостольська столиця видала папську буллу, в якій йшлося про офіційне заснування першої української католицької єпархії у США.

У роботі цього круглого стола взяли участь о. мітрат Іван Терлецький – парох церкви свв. Петра і Павла в Ансонії, штат Ню-Йорк, та довголітній редактор часопису „Америка" мґр. Осип Рожка.

Молитвою „Отче наш" вечір відкрив о. Іван Демків, парох катедри Непорочного Зачаття у Філядельфії. Наголошуючи на важливості відзначення ювілею 100-ліття створення першої єпархії УГКЦ в Америці, д-р О. Лужницький представив присутнім світлини документів та осіб, тісно пов'язаних із створенням відповідних церковних структур на терені США, адже на час проголошення булли, яку можна вважати хрещенням Української Католицької Церкви в цій країні, тут вже діяли усі необхідні єпархіяльні чинники на чолі з Єпископом Сотером Ортинським, ЧСВВ (1866-1916).

Доповідає о. Іван Терлецький

У своїй доповіді о. І. Терлецький накреслив історичне тло та події, які зумовили з'яву декрету. Він зокрема проаналізував релігійно-етнічні особливості першої еміґрації русинів до США, які докладали усіх зусиль, аби отримати відповідну пастирську опіку. Починаючи від призначення першого душпастиря о. Івана Волянського (1857-1924), який прибув до Шенандоа, штат Пенсильванія, 1884 року і до офіційного призначення Кир С. Ортинського 14 червня 1907 року, русини активно створювали парафії, відкривали вечірні школи, засновували часописи, реґулярно надсилаючи телеграми до Апостольської столиці з проханням виокремити греко-католицькі громади з-під опіки латинських єпископів та надати їм автономію під проводом свого єрарха.

На превеликий жаль, призначення Владики С. Ортинського було радше формальне: позбавлений єпископської влади та території, він був юрисдикційно і далі залежний від римо-католицького єпископа. Як відомо, латинська єрархія всіляко обмежувала, а навіть принижувала діяльність Греко-Католицької Церкви: священикам було заборонено уділяти таїнство миропомазання; до служіння в США приймали лише неодружене духовенство; Владика С. Ортинський був зобов'язаний звітувати про свою діяльність перед льокальним єпископом.

Попри ці зовнішні труднощі, внутрішні міжусобиці між галицькими та підкарпатськими русинами, зростаючий вплив москвофільства перед Першою світовою війною, Кир С. Ортинський вів активну пастирську діяльність. Таким чином, на момент проголошення декрету „Cum episcopo", що його видала Конґреґація віри 17 серпня 1914 року як додаток до булли 1913 року, на території єпархії вже діяло 11 деканатів, було завершено формування Консисторії та усіх відділів Канцелярії, виходив друкований єпархіяльний орган „Єпархіяльний Вісник". На час смерти Кир С. Ортинського, 24 березня 1916 року, єпархія нараховувала 500 тис. вірних, опіку над якими несли 155 священиків у 152 парафіях, а у вечірніх школах навчалось 11 тис. студентів.

На жаль, поділ між „підавстрійськими" та „підмадярськими" русинами ніколи не було знівельовано, усі зусилля об'єднати громаду під опікою одного єпископа видались марними, і вже 1924 року в Америці було призначено двох єпископів візантійського обряду: Преосвященного Константина Богачевського (1884-1961) – для українців Галичини, та Преосвященного Василя Такача (1879-1948) – для закарпатських русинів.

Підсумовуючи, о. І. Терлецький зазначив, що заснування першої єпархії УГКЦ в США 28 травня 1913 року було неабияким прецедентом для Католицької Церкви в Америці, адже на її лоні з'явилася не лише Церква візантійського обряду, але вона відчинила двері іншим Східнім Католицьким Церквам, 18 єпархій яких сьогодні діють на території США. Доповідач ствердив, що і в сучасному світі обмеження з боку Римо-Католицької Церкви та почуття вищости у відношенні до Української Греко-Католицької Церкви залишаються в силі, адже у багатьох европейських країнах (Італія, Еспанія, Портуґалія) УГКЦ не має своєї окремої єпархіяльної структури, місцевий єпископ перебуває на правах Апостольського Візитатора, а до служіння в цих державах допускають лише неодружених священиків.

Доповнюючи думки о. І. Терлецького, О. Рожка зупинився на історичних передумовах утворення двох єпархій для русинів в США, на випробуваннях, через які довелось перейти Мукачівській єпархії під тиском мадяризації, на страдженній долі Владики С. Ортинського, якого активно намагалися дискредитувати представники промадярської течії і який не міг мати належної ваги в очах упередженої латинської єрархії.

Прес-служба Товариства „Свята Софія"

Відбулася дводенна Рада Пластового куреня „Ті, що греблі рвуть"

ГЕКТОР, Ню-Йорк. – У мальовничій частині стейту Ню-Йорку, 2-ий курінь Уладу пластунів-сеньйорів (УПС) і 4-ий курінь Уладу старших пластунів (УСП) „Ті, що греблі рвуть" провели свою чергову Раду 25-27 жовтня бія озера Сенека. Присутніх було 35 „гребель" з Канади та Америки. Вибрано околицю „Finger Lakes Region", бо доїзд був легко доступний для канадійців та американців.

Приємним подією було, що п'ять старших пластунок стали повноцінними членками куреня. Під цю пору є ще вісім додаткових кандидаток на членство в курені УСП. В Україні діє творчий та дуже активний курінь УСП.

В п'ятницю, 25 жовтня, „гребельки" радо вітали один одного при вечері та опісля у залі на зустрічі. Особливо цікаво й приємно було спілкуватися з приїжджими пластунками з далеких сторін, зокрема з Вініпеґу. В суботу, 26 жовтня, Рада розпочала працю зі звітів. Відтак відбулася дискусія над звітами та обговорення плянів на майбутнє.

Курінь має за собою велику та славну пластову історію, і далеко не все з неї описано Завданням нового проводу буде докладно дослідити й уточнити історію куреня в Америці. В Канаді курінь послідовно фіксував свої курінні події. Завданням нового проводу також є описати діяльність Школи Булавних від заснування до часу переходу до проводу Головної Пластової Булави.

Велика частина діяльности куреня полягає у тому, що членки куреня беруть участь у станичних, крайових та світових пластових проводах і також займають важливі пости у громадських організаціях. Крім того, „плавні" сходяться по містах і тримають на собі значну частину діяльности місцевих осередків.

Після полуденка відбулася прогулянка до гірського водоспаду в околиці „Watkins Glen". Для багатьох учасників ця прогулянка була надзвичайно приємною, однією з найкращих. Усі були захоплені красою осінньої природи. Увечорі старші пластунки перебрали ведення програми ватри коло ватрана. На тему Ріпки „гребельки" викликали старших брати участь у точках, які перепліталось піснями. У веселій, дружній атмосфері закінчено ватру. Опісля старші пластунки влаштували прийняття для кандидаток до куреня.

В неділю, після Служби Божої, вибрано новий провід куреня в такому складі: курінна („Люта Габа") – Христина Колос; заступниці („Суворі Сови") на Канаду – Дарка Ковалик, на Америку – Леся Лебедь, на Україну – Галя Потюк; писар („Перелесник") – Оксана Бачинська Тарасюк; скарбники („Ті, що в скалі сидять") – Маруся Колодій, Оксана Станько; редактор („Перелесник") – Оленка Юрчук; архівар („Хоронитель лісової пісні") – Марта Кузьмович.

Після слова з прощальним привітом новообраної курінної закінчено Раду молитвою та „Гимном закарпатських пластунів". Роз'їхалися пластун куреня „Ті, що греблі рвуть" домів вдоволені, що так гарно провели час серед чудової Божої природи.

Членки Пластового куреня „Ті, що греблі рвуть" у дні проведення Ради.

„Українське село“ відвідали гості

Левко Хмельковський

СОМЕРСЕТ, Ню-Джерзі. – Загальні річні збори партнерства „Українське село“ 25 жовтня відвідали працівники філії в Савт-Бавнд-Бруку Української Національної Федеральної Кредитової Спілки Наталя Здоровега і Валентина Руда з керівником філії Лесею Сівко, яка розповіла мешканцям села про нові послуги кредитівки. За солодким частуванням відбулася щира розмова про ролю кредитівки в суспільному та приватному житті закордонних українців. Зустріч була розрахована на родини, які недавно стали мешканцями села.

На зборах звітували про свою діяльність голова управи Оксана Лобачевська і скарбник Ніна Наливайко. За останні два роки в селі придбали помешкання 11 новоселів, які досягли віку 55 років і перебувають в країні на законних підставах. Більшість новоселів професійно працюють. Приязно прийняли в „Українському селі“ нових мешканців – Валентину Сизоненко, Віру Леґедзу, Володимира і Тамару Гладунів, Богданну Кулинич-Перейру, Ярославу Кущак, Івана та Жанну Ясинчуків, Лідію Ловку, Йосипа Винарчука, Володимира і Любу Поплавських, Олександра Распутного та Олену Парусенкову, Володимира Стецуна, Володимира і Ганну Процаніних, Богдана Зраду. Оксану Лобачевську на зборах знову обрали головою управи.

На фото (зліва): Леся Сівко, голова управи „Українського села“ Оксана Лобачевська, Валентина Руда, Наталя Здоровега, мешканка села Марія Ведмідь. (Фото: Левко Хмельковський)

Рада „Верховинок“ була присвячена 10-літтю куреня

Лариса Чебіняк

МЕРИЛ, Ню-Йорк. – 12-14 жовтня членки 26-го старшопластунського куреня „Верховинки“ в українській скавтській організації Пласт з США і Канади з’їхалися в горах Адірондакс на щорічну Верховну раду.

Минуло 10 років від дати відновлення куреня в діяспорі 17 жовтня 2003 року. За цей час курінь активно займався різними проєктами. Було організовано творчий змаг куховарення „Залізна баба“ для юнацтва на Міжкрайовій Пластовій Зустрічі 2011 року на пластовій оселі „Вовча Тропа“, видано співаник з акордами для ґітари для учасників Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі 2007 року в Канаді, виконано декорації сцен для численних новацьких костюмівок станиці Ню-Йорк, і влаштовано програму „Таборовий ідол“ (2004 рік), вечір українського караоке (2007 рік) та ватру на святі Юрія (2009 рік).

Найбільше припало до серця зміцнення взаємин, зустрічі та співпраця з „верховинками“ в Україні, Австралії та Польщі.

Кожна частина Верховної ради була здійснена у формі, яка сповняла особисті пластові фантазії. Відбулися прогулянка каноями, мандрівка до кам’яних руїн дуже старої хати в лісі, вінкоплетення, таємні традиції, а також увечорі палили ватру біля якої насолоджувалися гарячим яблучним соком та під звуки гавайської ґітари співали та провадили різні дискусії.

Верховинки в горах Адірондакс. (Фото: Наталя Галатин)

В неділю вранці поїхали до найближчого містечка на Службу Божу.

Вибрано нову Верховну старшину на два роки в такому складі: „Лада“ (курінна) – Лариса Чебіняк, „Мокоша“ (заступниця курінної) – Христя Савчин, „Коляда“ (писар) – Наталя Галатин, „Табіті“ (скарбник) – Леся Демидович, „Русалка“ (хронікар) – Ксеня Гентиш, „Берегиня“ (господар) – Діяна Шмериковська. Курінь також вітав Л. Демидович з отриманням найвищого ступеня „Верховинки“.

Цього року „Верховинки“ допомагають в організації та проведенні „Орликіяди“ на Союзівці для станиць і пластових груп США і Канади. Також заплянувано участь в Крайовому Пластовому з’їзді та Крайовому з’їзді Уладу Старшого Пластунства, четвертий рік підряд проведення майстерні Різдвяних прикрас в „Українському музеї“ Ню-Йорку, традиційну коляду, Різдвяне курінне свято та Раду навесні в Ню-Йорку або Монреалі.

50-річчя УКУ...

(Закінчення зі стор. 1)

Мирослав Маринович (зліва) і президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай. (Фото: Левко Хмельковський)

рію, соціяльну педагогіку, філософію, богослів’я, катехитику, християнську етику, екуменічні науки. Є також маґістерські програми, заочне і вечірнє навчання. Діють шість науково-дослідних інститутів. Літні школи дозволяють поглибити знання з чужоземних мов та ряду наукових дисциплін. Під час благодійного обіду з екрану прозвучали вітальні звернення Патріярха УГКЦ Святослава (Шевчука) та президента УКУ Єпископа Бориса Гудзяка, котрий запросив учасників вечора до Львова, Києва і Парижу, зокрема на відзначення 80-річчя Голодомору, яке відбудеться 17 листопада в соборі Паризької Богоматері.

А. Ленцик представив промовців о. Б. Праха та М. Мариновича. Ректор УКУ о. д-р Б. Прах народився 1960 року в Польщі, вчився в Люблінському католицькому університеті, а докторський ступінь здобув теж в Любліні, в університеті ім. Марії Склодовської-Кюрі. Ряд років він служив у парафіях Польщі, США та України, потім очолив у Львові духовну семінарію св. Духу, звідки перейшов до адміністрації УКУ і цього року очолив університет.

М. Маринович народився 1949 року на Львівщині, де його дід був священиком. Закінчив у Львові політехнічний інститут, працював на заводі „Позитрон“, потім служив у війську в Росії, а далі оселився у Києві, де включився у правозахисний рух, був серед засновників Української Гельсінкської групи. Засуджений у 1977 році до семи років ув’язнення і п’яти років заслання. Після повернення з неволі працював в Дрогобичі на нафтопереробному заводі, став засновником першої в СРСР групи „Міжнародна амнестія“. Обидва львівські гості видали ряд власних наукових монографій.

У своїй промові М. Маринович говорив про руйнівну спадщину комунізму, якої й досі не позбулися українці, закликав жити за гаслом кардинала Л. Гузара „Зростати у свободі“. Він підкреслив, що немає можливости чекати чогось кращого, треба самим братися до праці і зміцнювати відповідальність кожного за долю народу і держави. Саме на це спрямована уся діяльність УКУ, у цьому полягає його історична місія.

Ректор о. Б. Прах розповів про новини в житті УКУ, зокрема про розбудову університетського містечка, котре органічно вписалося у контури Львова і стало його окрасою. Розповідь супроводжували прозірки на екрані. які показали новий колеґіюм, у якому разом живуть студенти, викладачі. адміністратори, куратори (кожні 20-25 студентів мають свого наставника-куратора). Мають постати також академічний корпус, головний університетський храм і бібліотечно-інформаційний корпус. У цих будівлях здійснюються три практики духовного життя: свідчення, служіння та спілкуванння.

Ректор розповів, що в УКУ виховують молодь на засадах чистоти життя, без корупції, хабарництва, в християнському менталітеті. Він зупинився на проєктах УКУ, перспективах розвитку, постійному оновленні, розповів про нові програми бізнес-школи, богословської етики.

Голова Союзу Українок Америки Маріянна Заяць схвально відгукнулася про жіночі студії в УКУ, привітала гостей і передала їм чек на 10 тис. дол. – дар від СУА.

О. Кузьма підвів підсумки вечора і подякував численним добродіям, які зробили пожертви на УКУ, адже у бюджеті університету пожертви з США і Канади перевищують третину усіх надходжень. Ще чверть приносять пожертви українців Европи. П’яту частину дає Україна. Хто саме і скільки подарував УКУ під час обіду, стало відомо з інформаційного виступу М. Галева. Загалом того вечора для УКУ було подаровано понад 150 тис. дол.

Наступний благодійний бенкет вирішено провести 10 листопада в Чикаго. Обід закінчив молитвою Єпископ-емерит В. Лостен.

November 28th 2013 at Soyuzivka

Traditional Thanksgiving Feast

Buffet Style from 1:00 to 4:00 p.m.

featuring Turkey Dinner with all the trimmings,
carved Prime Rib station, Duck Breast and Salmon
plus Soup, Salad and Desserts

$35 per adult, 12 & under ½ price, 4 & under free

Call for reservations, 845-626-5641 ext. 140
SOYUZIVKA, 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446

Не гасне мистецький каганець

Володимир Мигович

Серед мистців, які останнім часом поповнили українську громаду штату Вашінґтон, помітне місце займає непересічна людина – живописець і графік Віталій Сад. Його творчість розпочиналась у 1970-их роках. Ще хлопчаком, відвідуючи львівський будинок-музей корифея живопису Івана Труша, прихопив з собою свої малюнки і попросився зустрітись з опікункою музею, дочкою уславленого маляра. Ось як про це згадує Віталій: „Пані Аріядна чемно запросила нас до покоїв, запропонувала сісти. Розпочала теплу розмову. Розповідала про батька, про маму, яка була з роду Драгоманових. Потім ознайомилась з моїми роботами. Як мені здалось, з особливою увагою, не поспішаючи, розглядала їх. Я з трепетом чекав її оцінки. „Ну що ж, молодий чловіче, – сказала нарешті,– раджу вам іти в художнє училище імені мого батька. Бачу у вас Божу іскру таланту. Роздмухуйте її в поті чола". І тут же написала рекомендаційного листа на ім'я директора навчального закладу. Це і визначило дальшу долю хлопця з Полісся : одержав освіту в художньому училищі, став художником.

Віталій Сад. „Геноцид", полотно, олія.

Іван Труш, з творчости якого Віталій розпочав своє знайомство з роботами представників львівської мистецької школи – вихованців краківської, віденської, паризької академій, – є одним з найвизначніших українських мистців-імпресіоністів, вельми своєрідний кольорист, творчість якого вплинула на формування художнього світогляду багатьох студентів, які вчились у Львові, в тому числі і на В. Сада („Осінь на околиці Львова", „Спокій ").

Загалом, жанрово-тематична палітра його творчости досить широка: від споглядальних (пейзажі, натюрморти, архітектура) до філософсько-психологічних сюжетів (портрети, екологія, діяльність людини). Прослідковуючи творчий шлях автора, оглядаючи його роботи від минулих часів до нинішнього дня, бачимо, як художник міняє свій стиль і манеру художнього викладу. І це цілком природно. Не можна жити в часі і бути поза його цивілізаційним впливом.

В. Сад цікавий тим, що може творити в манері різних мистецьких течій, але не надає перевагу жодній з них, не виходить за рамки реального. Він швидше художник-експериментатор, ніж прихильник моди. Попри деякі ознаки імпресіонізму, сюрреалізму чи абстракціонізму, що проступають в його малярстві, реалізм все-таки на першому пляні. У реалістичних роботах мистець не скочується до науралізму з його поверховим, майже документальним відтворенням світу, без критичного переосмислення. Він все пропускає через особисте сприйняття і подає зображуване так, щоб обов'язко викликати певні рефлекси у глядача, виявляючи свій індивідуальний почерк через барви, форми, техніку малювання. Мистець намагається не просто зобразити світ, що його оточує, у художній формі. Він його ніби досліджує своїм чуттям, яке створює певні образи. Як правило, його твори мають якусь притягальну силу, прихований зміст, який не відпускає від картини, поки бодай частково не осягнеш її.

Таким зокрема є полотно „Медитації ". Як пояснює автор, робота створена під впливом роздумів, що момент роздвоєности в оцінці вчинків і дій, внутрішня боротьба супроводжує людину все життя. Художник є певною мірою „ясновидець" , який бачить глибше і намагається передати це на полотні та папері. Якщо його „вхопить" якась тема, він намагається відійти від життєвих стереотипів і „розкручує" її по-своєму. Наприклад, полотно „Геноцид ". Тут автор абсолютно по-новому підійшов до теми Голодомору, уникаючи традиційних колосків і виснажених фігур. Він ставить у центрі полотна порожню миску з ложками, а навколо – безліч людських постатей-примар. Червоночорні тони підкреслюють драматизм ситуації. Це клясичний зразок використання мистецького засобу – гротеску, тобто поєднання різких контрастів, сполучення реального з уявним. Картина справила враження. В театрі, де експонувалась, під час кулуарних розмов американські глядачі з подивом дізнавались, що, крім Голокосту, мав місце інший геноцид небувалого маштабу – український Голодомор.

Віталій Сад біля своїх картин.

В. Сад не піддається спокусі малювати заради грошей солодкаві краєвиди, фееричні сюжети з гарними жінками чи запаморочливі абстрактні композиції, якими тішиться обиватель, переобтяжуючи ними стіни свого помешкання. У більшості випадків мистець використовує художні образи для розкриття більш глибинних процесів („Спомин про Донбас", „Пройдений шлях", інші). Не так легко зацікавити сьогодні когось серйозним мистецтвом, дістатись до його серця і гаманця. Але В. Сад відсуває на задній плян життєві проблеми і працює, відвідує мистецькі музеї Франції, Італії, Еспанії, Великобританії, про що в студентські роки міг лише мріяти. Бажання художника донести до глядача ще багато невисказаного, переосмислити все побачене і пережите по-новому переважає в серці мистця над прозою буття.

Сієтл, Вашінгтон.

Повернення Сергія Параджанова

Володимир Єфимов

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – 1 листопада в місті відкрилася фотовиставка „Сергій Параджанов: дотик", яку створив кінооператор, колега С. Параджанова киянин Юрій Гармаш. На виставці представлено понад 70 ориґінальних великоформатних фотографій, які віддзеркалюють епізоди життя й творчости С. Параджанова. Крім знімків самого Ю. Гармаша, представлені світлини Володимира Піки (Україна), Олексія Тарзієва-Царукова (Франція) та Вінісіо Рохаса Аріаса (Коста-Ріка).

Ескпозицію презентували Ю. Гармаш і куратор проєкту, кінодраматург Владислав Таранюк, директор Дніпропетровського будинку мистецтв Валентина Слобода, представники Посольства Вірменії в Україні та вірменської громади у Дніпропетровську. Після відкриття виставки журналістам та пересічним дніпропетровцям був показаний документальний фільм „Небезпечно вільна людина" (сценарій Сергія Тримбача, режисер Роман Ширман) про життя і світогляд С. Параджанова, який вже 40 років залишається серед найкращих кінематографістів світу.

Останнім часом в Україні часто згадують видатного кінорежисера другої половини XX ст. С. Параджанова. Таку увагу спричинила прем'єра біографічного кінофільму „Параджанов" – спочатку в конкурсній програмі „East of the West" на останньому всесвітньому кінофестивалі у Карлових Варах, а потім – на 4-му Одеському кінофестивалі, де стрічка була визнана найкращим українським повнометражним фільмом року. А нині фільм пропонується від України на найпрестижні-

(Закінчення на стор. 18)

Юрій Гармаш презентує фотовиставку. (Фото: Володимир Єфимов)

Бaль Дебютанток 50

Ювілейний Баль Дебютанток СУМ 2014 року

Субота, 1-го березня 2014р.

Sheraton Parsippany Hotel - 199 Smith Road, Parsippany, NJ 07054

Вечірній стрій обов'язковий.

За дальшими інформаціями звертатись до Канцелярії КУ СУМ на число телефону (212) 477-3084 або гляньте www.cym.org/us

НОВІ ВИДАННЯ

Остап Тарнавський – про літературний Львів

Марта Тарнавська

Тарнавський, Остап. „Літературний Львів, 1939/1944". Спомини. Львів. „Піраміда", серія „Приватна колекція". 2013. 136 с. іл.

На недавньому Форумі видавців у Львові серед нових видань України була презентована книжка Остапа Тарнавського „Літературний Львів, 1939-1944". Це спомини про літературне життя Львова в час війни – спершу під совєтською, а потім під німецькою окупацією. Автор цих споминів – активний учасник цього літературного життя, тоді молодий львівський письменник і журналіст, а згодом – видатний громадський і культурний діяч американської української діяспори, автор багатьох книг – поезій, оповідань, есеїв, довголітній голова світового Об'єднання українських письменників в екзилі „Слово". Презентована книжка – це вже третє видання споминів О. Тарнавського. Перше появилося ще 1995 року у Львові і викликало велике зацікавлення читачів. По-перше, тому, що розповідало про маловідому читачам в Україні заборонену тему – активне культурне життя українців Львова під німецькою окупацією, по-друге, – що воно порівнювало цю українську культурну активність з недавніми подіями розвитку культури у Львові після так званого „визволення" радянськими військами, і по-третє, – воно давало широку міжнаціональну панораму життя львівських літераторів не тільки українських, але також польських і еврейських в час двох років совєтської окупації. Саме ця третя обставина викликала зацікавлення споминами О. Тарнавського також у Польщі, і книжка „Літературний Львів, 1939-1944" появилася також і в польському перекладі в Познані 2004 року.

Нове видання вийшло в світ з ініціятиви Василя Габора у його серії „Приватна колекція". Воно прикрашене численними карикатурами і фотопортретами згадуваних у спогадах письменників і звертає увагу на себе дбайливою поліграфією.

Зацікавлені можуть замовити книжку у Львові за адресою vsgabor@gmail.com. Ціна книжки з пересилкою - 20 ам. дол.

Філядельфія

Є. Маланюк черпав надхнення на Волині

Інна Нагорна

РІВНЕ. – У серії „Бібліотечка Літературного музею Уласа Самчука в Рівному" вийшла книга соратника Уласа Самчука письменника Євгена Маланюка „Блакитний день волинської землі".

На Волинь Є. Маланюка привів У. Самчук 7 вересня 1941 року, коли передрукував в другому числі часопису „Волинь" його знамениту „Візію". Відтоді з іменем письменника тільки протягом року численні читачі „Волині" зустрічалися добрий десяток разів – читали його поезії, прозу „Крути".

Хоч фізично привела поета до цього краю Перша світова війна. Дослідник його життєвого та творчого шляху Леонід Куценко в книзі „І спомину непроминуча кара" повідомляє: „Як свідчить послужний список прапорщика 2-го Туркестанського стрілецького полку Євгена Маланюка, віднайдений у Російському військово-історичному архіві, він відзначився в боях з 15 до 21 листопада (1916 року) поблизу села Пустомити. У грудні полк розквартирувався в Рівному, хоч частини продовжували запеклі бої на фронті. А в лютому послужний список Є. Маланюка поповнився новим записом про його участь у позиційних боях на лінії села Раймістечко і колонії Мокресове з 13.12.1916 до 02.02.1917 року. Військова звитяга двадцятилітнього офіцера була відзначена підвищенням у чині: прапорщик Маланюк „високочайшим указом від 26 січня 1917 року" був підвищений у підпоручники. Утім, на коротко позиційні бої затихали, і молодий офіцер знаходив час для знайомства з Рівним".

Є. Маланюк стосовно Рівного залишив такі рядки:

Місто непривітне
між волинських піль
Гомонить про вбогу радість
та постійний біль.

Це коли сотник Є. Маланюк, ад'ютант командувача Армії Української Народної Республіки Василя Тютюнника, у грудні 1919 року хоронив свого командира на Дубенському цвинтарі в Рівному.

Через 10 років опісля він згадував в статті „Пам'яті Василя Тютюнника":

„На труні – крива шабля в сріблі – єдиний люксус (це був мій ад'ютантський подарунок, з тією шаблею я перебув Першу світову війну) в Отамана – і славнозвісна сіра смушкова шапка... Чота Польського війська. Лафету не можна було в Рівному дістати, отже – звичайна чорна карета, не для генерала.

Вогка сальва в морознім повітрі.
Потім – простий дубовий хрест...

Кажуть, що на могилу Отамана ходять учні Рівненської гімназії. Гімназисти щорoку садять квіти. Що ж? Може, це – символ. Схоже, нове покоління серцем чує в нім Свого".

У 1916 році Є. Маланюк зайшов до рівненської фотомайстерні, і фотограф залишив на світлині образ молодого офіцера-поета. Світлина донесла цей образ до нас, сьогоднішніх. Та ще й при тій же „кривій шаблі в сріблі", яку він згодом подарував своєму командирові Василеві Тютюнникові.

Саме цей фотознімок вміщують зараз практично всі видання, в яких йдеться про Є. Маланюка. А щодо згадуваної шаблі, то є твердження,що її поклали в могилу В. Тютюнника в Рівному.

У 1930-их роках за могилою В. Тютюнника доглядали і опоряджували її учні Рівненської української приватної гімназії. Поляки, хоч і криво дивилися на це, але не забороняли. Це вже московський окупант карав в'язницею за такі вчинки.

У дні, коли відвідував Рівне колишній старшина армії УНР Є. Маланюк, до могили В. Тютюнника навідувався й Микола Негребецький – теж колишній сотник армії УНР. Той самий, чий 17-річний брат Андрій, будучи учнем Рівненського реального училища, пішов у Зимовий похід під проводом генерал-хорунжого Юрка Тютюнника. А. Негребецького більшовики розстрілювали під Базаром в числі 359 полонених, але він уночі опритомнів, виповз з-під закривавлених тіл своїх побратимів і врятувався. На жаль, пізніше врятуватися від більшовиків йому не пощастило – він загинув у таборах.

Свою „Баляду про Василя Тютюнника" Є. Маланюк написав

(Закінчення на стор. 13)

Наукове Товариство ім. Шевчека в Америці

запрошує на доповідь

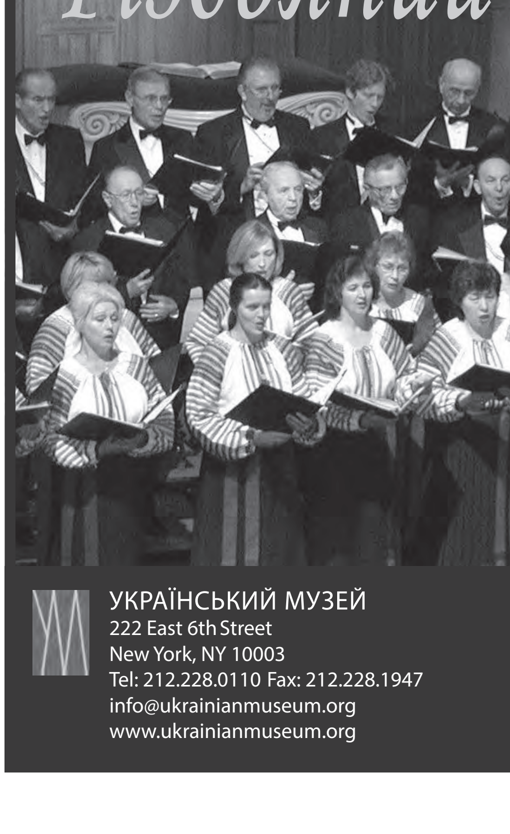
Юрія Шевчука

Директора Філологічної Секції НТШ-А, викладача Колюмбійського університету

Новий академічний „Словник Української Мови" як відображення сучасного стану української лексикографії

в суботу, 23 листопада 2013 року
о 5-ій годині по пол.
в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Різдвяний Концерт

ХОР «ДУМКА»
в Нью-Йорку
під диригентурою
Маєстра Василя Гречинського

СУБОТА 7-го ГРУДНЯ, 2013 р.
7 год. веч.

Вступ (включно з перекускою) 15 дол.;
10 дол. членам, сеньорам;
5 дол. студентам
Обмежена кількість місць!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
Tel: 212.228.0110 Fax: 212.228.1947
info@ukrainianmuseum.org
www.ukrainianmuseum.org

Замовляйте квитки заздалегідь:
212.228.0110 *або*
www.ukrainianmuseum.org
Museum hours:
Wednesday – Sunday
11:30 a.m.–5:00 p.m.

Звичайні жінки – незвичайні долі

ЛЬВІВ. – 14 вересня в рамках 20-го Форму видавців відбулася презентація книжки „Незвичайні долі звичайних жінок. Усна історія XX ст“. До видання увійшло 21 інтерв'ю з жінками, записане на основі методології усної історії. Оповідачки, які в часі інтерв'ювання мешкали в Австралії, Канаді, Німеччині, Польщі, США та Україні, розповідають про події Першої і Другої світової війни та міжвоєнного періоду. Участь у презентації взяли Ярослав Грицак, Іроїда Винницька, Франк Сисин, Оксана Дмитерко, Наталя Федорович, Гелінада Грінченко.

„Ця книжка постала з так званого жіночого проєкту, який 2001 року започаткував Українсько-Канадський Дослідно-Документаційний Центр у Торонто. Через рік до проєкту долучився Інститут історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка зі своїм архівом усної історії. З 250 інтерв'ю, що знаходяться в архівах двох інституцій, до книжки увійшло 21. Окрім того, ми оформили три таблиці з даними про оповідачок і додали до книжки CD-диск зі спогадами, які можна послухати. Оповідачки походять з 16 областей України, а також з Сибіру, Криму та етнічних українських земель. Аналізуючи інтерв'ю, ми звернули увагу на те, що жінки у своїх свідченнях менше наголошують на воєнних та політичних аспектах, а більше – на щоденному житті, особистих та родинних переживаннях“, – розповіла головний упорядник видання І. Винницька.

Серед тих жінок-оповідачок є ті, що пережили репресії, розкуркулення, Голодомор 1932–1933 років, події в Карпатській Україні, ув'язнення в нацистських та радянських концтаборах, голод 1946–1947 років, депортацію, акцію „Вісла“; є жінки, які допомагали Українській Повстанській Армії, рятували життя євреям, організовували піонерів та поширювали комуністичну ідеологію тощо. Найстарша з оповідачок – 1893 року народження, наймолодша – 1934-го.

За словами історика, професора Ярослава Грицака, жінки оповідають правдивіше, ніж чоловіки, і говорять на ті теми, про які чоловіки ніколи не будуть говорити: „У жінок є свій маштаб. І цей маштаб є не великі історії з великої букви „І“, які звикли писати чоловіки. В них – історії з малої „і“, але людяніші, простіші. Кожна з 21 історії варта літературного твору чи фільму. Моя улюблена історія – Галини Скасків. Після смерти Сталіна в 1953 році її перевезли до Москви з сибірського концтабору. У супроводі майора КҐБ жінку повезли на Західну Україну, де вона їздила околицями Львова та Винників і збирала свідчення про репресії проти українців від 1944 року. Це був час, коли Лаврентій Берія думав, шо він прийде до влади, і хотів використати цю ситуацію. Галина Скасків збирала спогади. Це також є усною історією. Окрім того, вона писала своїм приятелькам в концтабір, що наближаються зміни й скоро їх, напевно, звільнять. Берію розстріляли, а її повернули назад до табору, де вона відсиділа ще декілька років. Тепер жінка мешкає у Львові. Ще одна цікава історія – сестри Хризанти Гнатів. Вона мешкає на площі Вічевій у Львові, в монастирі Сестер-студиток. Сестра Хризантія розповідає незвичайну історію про кохання між юнаком УПА і молодою дівчиною-єврейкою, яка потім сама стала монахинею“, – розповів проф. Я. Грицак.

Проф. Франк Сисин виступає на презентації книжки.

Професор Харківського національного університету ім. В. Каразіна Г. Грінченко закцентувала увагу на трьох важливих аспектах появи цього видання. За її словами, книжка долучається до предметного поля усної історії, вона з'єднує усну історію з жіночою історією та стає ще одним джерелом, з якого багато істориків через дослідження інтерв'ю можуть вивчати історію XX ст. Г. Грінченко згадала також англійського історика Пола Томпсона, який у своїй праці „Голос минулого“ писав: „Усна історія серед багатьох своїх особливостей має таку, що примушує історика опуститися на землю з височин історичних теорій і узагальнень до тих пересічних людських життів, які лежать в основі кожного узагальнення і кожної теорії“.

Електронна адреса статті: http://territoryterror.org.ua/uk/museum/news/details/?newsid=361

Є. Маланюк...

(Закінчення зі стор. 12)

у 1930 році. А в липні 1936 року на рівненському цвинтарі – поезію „Над могилою Василя Тютюнника“, яка згодом стала своєрідним епіграфом до „Баляди“. Саме в такому варіанті твір передрукував У. Самчук у часописі „Волинь“ 16 листопада 1941 року поруч з статтею Олени Теліги „Прапори духа“.

Для нас, волиняків, приємно, що в ряді творів Є. Маланюка зримо пульсують картини нашого рідного краю, який давав поетові надхнення, вселяв віру в день прийдешній. Уже самі назви волинських міст асоціюються в Є. Маланюка з славою України минулого:

І стоять вартові,
що кремезні імена
Їхні – Дубно, Крем'янець, Остріг.

А скільки високої поваги до краю і замилування ним у поезіях, присвячених друзям-волинякам – Олексі Стефановичеві, Уласові Самчукові, Оксані Лятуринській:

Ось від Крем'янця від Дубна
Зростає незвичайний гук:
То – Карашевич гласом трубним,
То голосом землі – Самчук.
Аж пуща зашумить волинська,
Й на оксамит та златоглав
В сап'янцях легких Лятуринська
Виходить годувати пав...

Книга Є. Маланюка „Блакитний день волинської землі“ з'явилася у видавництві „Азалія“ Рівненської організації Національної спілки письменників України завдяки матеріяльній допомозі українця-патріота з Києва Веніяміна Довбні.

Інна Нагорна – завідувач Літературного музею Уласа Самчука в Рівному.

MARDI GRAS

Масковий вечір!
Весь прибуток
на Український Музей

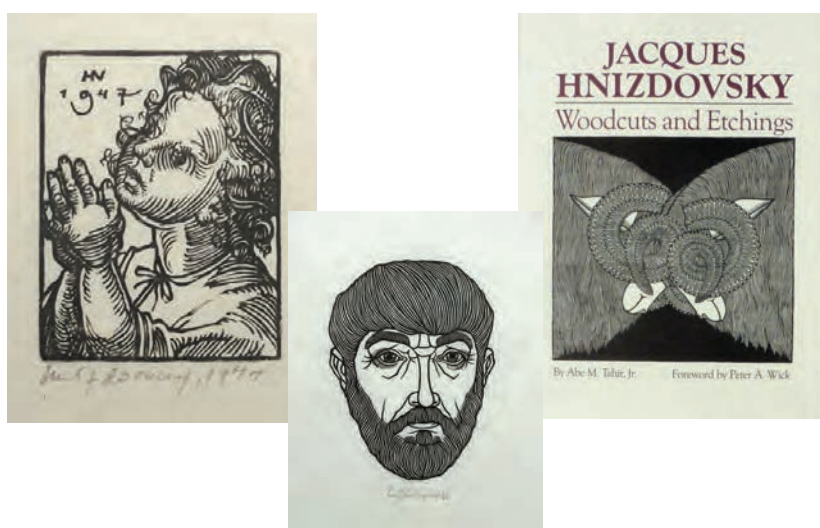

Зарезервуйте дату!
СУБОТА, 1 БЕРЕЗНЯ, 2014 р.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street • New York, NY 10003
www.ukrainianmuseum.org • 212.228.0110

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ
ДЕРЕВОРИТИ І ЛІНОГРАВЮРИ

Компанія **William Greenbaum Fine Prints** купувала та продавала оригінальні твори різних художників-малярів протягом 50 років. Ми раді повідомити, що зараз маємо для продажу понад 60 творів Якова Гніздовського з його автографом.

ВСІ ТВОРИ МОЖНА ОГЛЯНУТИ НА ВЕБ-СТОРІНЦІ
www.greenbaumprints.com

Просимо звертатися з усіми питаннями на
wngreenbaum@verizon.net
або по телефону, 508-284-7036

William Greenbaum Fine Prints
98 South Street
Rockport, MA 01966

Ґалерія відкрита за попереднім домовленням.

Член: International Fine Print Dealers Association

НОВИНИ З НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ „ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

Студентами академії стали 400 юнаків і дівчат

Юлія Яручик

Урочиста церемонія посвяти в спудеї „Інавґурація-2013" відбулася 1 вересня в Національному університеті „Острозька академія". У ній взяли участь театралізовані герої – фундатори першого вищого навчального закладу в Східній Европі княжна Гальшка, князь Василь-Костянтин Острозький, а також видатні діячі Острозького культурно-освітнього осередку, друзі та меценати – академік Микола Жулинський, протектор академії Роман Василишин, посадник Острога Олександер Шикер.

З вітаннями до інавґурантів звернулися ректор університету Ігор Пасічник, голова Студентського братства Ігор Штельмах, декан гуманітарного факультету Василь Жуковський. Першокурсники виголосили обіцянку спудея академії, отримали у подарунок Біблію. Обіцянку склали і викладачі, які минулого року захистили дисертаційні дослідження, тож академію поповнили чотири доктори і 14 кандидатів наук.

У перший день першокурсники слухали лекції М. Жулинського і проректора з навчально-наукової роботи Петра Кралюка, присвячені постаті Тараса Шевченка і формуванню національної ідентичности українців.

Завершилося свято відкриттям етнографічної виставки, яка постійно діятиме у підземній ґалерії академії. На виставці представлені унікальні вишиванки, елементи національного одягу, глиняний посуд, зразки ткацтва, дерев'яні діжі і навіть меблі. Усі експонати зібрані на території Рівненщини та Хмельниччини. Керівниками етнографічної практики були художник-реставратор академії Микола Бендюк і доцент катедри культурології та філософії Жанна Янковська.

Ректор університету Ігор Пасічник під час „Інавґурації-2013". (Фото: Олексій Бистровський)

Поповнилася колекція скульптур П. Капшученка

Аліна Бекерук

19 вересня до академії вже вдруге завітали Олександер і Раїса Михалюки з США, щоб подарувати роботи відомого українського скульптура Петра Капшученка. Три скульптури, які вони урочисто передали академії, належать до так званої „арґентинської колекції".

О. Михалюк був близьким другом скульптора. Більшість переданих академії скульптур П. Капшученко подарував Михалюкам або їхнім друзям на визначні події та свята.

Ректор академії Ігор Пасічник подякував родині Михалюків за активну співпрацю і дружбу з Острозькою академією, популяризацію українського мистецтва, і подарував символічні персні Гальшки Острозької.

Скульптури Петра Капшученка, подаровані родиною Михалюків Острозькій академії. (Фото: Ганна Бонка)

Відомі дириґенти відвідали академію

Юлія Яручик

Студенти Національного університету „Острозька академія" 17 жовтня мали унікальну нагоду спілкуватися з видатними представниками европейського музичного середовища Романом Реваковичем і Антоні Вітом. Цього року весь музичний світ відзначає 100-річчя від дня народження польського композитора Вітольда Лютославського. З цієї нагоди в Україні відбулося кілька концертів, якими дириґував Р. Ревакович. Фінальним концертом у Львові, який відбувся 11 жовтня, дириґував А. Віт. Після концерту Р. Ревакович запропонував колезі поспілкуватися з студентами. Ректор академії Ігор Пасічник подякував гостям за тепле спілкування і подарував книги та сувеніри з символікою університету.

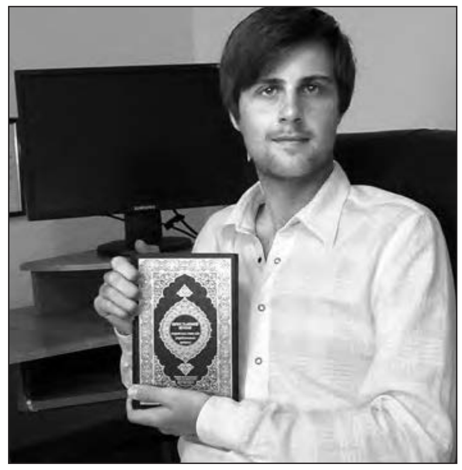
Антоні Віт (зліва) і Роман Ревакович під час спілкування з студентами Острозької академії. (Фото: Анастасія Сульжук)

Видано Коран українською мовою

Олексій Костюченко

МЕДИНА, Савдівська Арабія. – У Центрі ім. короля Фагда нещодавно побачив світ повний переклад Корану з арабської мови старшого викладача катедри релігієзнавства Національного університету „Острозька академія" Михайла Якубовича. Публікація містить арабський оригінал, український переклад та коментарі, укладені перекладачем на основі клясичних тлумачень Корану. Передмову до видання написав міністер ісламських справ Королівства Салїх Аль аш-Шейх. Видання розповсюджуватиметься на благодійній основі як пожертва короля Абд аль-Азіза Аль Сауда україномовним читачам. Це перша книга, видана українською мовою в Савдівській Арабії.

Центр ім. короля Фагда опублікував понад 60 перекладів Корану різними мовами світу. Український переклад готувався упродовж п'яти років. Науковець готує до видання переклад тлумачення до Корану.

Михайло Якубович з перекладом Корану.

Обговорили проблеми мови

Юлія Яручик

Всеукраїнська науково-практична конференція „Актуальні проблеми культури української мови і мовлення" 24-25 жовтня зібрала, вже втретє, провідних мовознавців України у Національному університеті „Острозька академія". Конференція була присвячена 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка.

Завідувач катедри української мови і літератури д-р Іван Хом'як розпочав конференцію доповіддю, в якій окреслив поняття мови і мовлення. Завідувач відділу стилістики та культури мови Інституту української мови д-р Любов Мацько, підручниками якої користуються студенти філологічних спеціяльностей усієї України, висвітлила у своєму виступі педагогічні погляди Т. Шевченка у контексті становлення літературних мов і розвитку україномовної освіти. Виступили також науковці Ніна Голуб, Сергій Омельчук, Тетяна Котик, Галина Вокальчук, Лідія Мамчур, Ірина Дроздова.

Д-р Любов Мацько і д-р Іван Хом'як на конференції. (Фото: Ганна Бонка)

Обговорили проблеми шкільної освіти

Олексій Костюченко

У Національному університеті „Острозька академія" 2 серпня відбувся громадський діялог „Українська школа – реалії і кроки до якісної освіти", з участю заступника міністра освіти і науки Бориса Жебровського, ректора академії Ігоря Пасічника, представників педагогічної громадськости Рівненської, Волинської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Учасники обговорили впровадження нових стандартів початкової, базової та повної загальної середньої освіти. Окремою темою дискусії став проєкт концепції профільної школи.

За словами Б. Жебровського, реформування української освіти розпочалося ще три роки тому з дошкільного навчання. „Усі школи забезпечені підручниками відповідно до нових програм", – заявив Б. Жебровський.

Проблемою освіти є питання престижу професії вчителя, яка надзвичайно виснажлива, психологічно складна та низькооплачувана. У школі працює багато вчителів пенсійного віку.

Остаточний варіянт проєкту концепції профільної школи в Україні Міністерство освіти і науки плянує затвердити 27 серпня.

Учасники зустрічі (зліва): Григорій Таргонський – начальник управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Борис Жебровський, Ігор Пасічник. (Фото: Мар'яна Сінчук)

ПОДОРОЖІ

З Франції – на Світовий конґрес українців

Данило Штуль

Приліт до Києва відбувається тепер з меншими переживаннями, ніж це було в минулому. Молода митниця перепитала, скільки у мене валюти, і пустила мене далі. Перед терміналом стояла черга чепурненьких новеньких таксівок. Я потрапив під опіку диспетчера, блідого, з синяками під очима, які вказували на надмір роботи. Він дізнався, що мені треба на Лук'янівку, і звелів чекати. Я зрозумів, що авто буде не з черги таксівок, а з якогось іншого невловимого режиму. Після якогось часу під'їхала французька новенька машинка без зовнішніх ознак таксівки, яка повезла мене за домовлену ціну. Диспетчер встиг розпитати, звідки я, і видобути з мене сумарний опис ситуації у Франції. Сам він дав мені досить грамотний опис поточного стану в Україні, включаючи інформацію про те, що до Борисполя будують з Києва метро, тому розкопали дорогу, що перешкоджає рухові перед терміналом, і що завдяки неохайності уряду це буде тривати до безконечности.

Наближаючись по трасі до Дніпра, вдалося побачити привид українізації, коли з правого боку від дороги хтось назвав свою мийню машин „Автобанею". Над Києво-Печерською Лаврою комуністи поставили „Родіну-Мать". Кажуть, що не можна було цілий рік купити вилки чи ножа до столу, бо весь метал пішов на велетенську бабу. Так само у Св'ятогірському, на Донбасі, ще у 1927 році над Свято-Успенською лаврою поставили 22-метровий пам'ятник з сирого бетону більшевицькому революціонерові Артемові, що виглядає як ґіґантський „Робокоп".

У Києві, як би всі не жалілися на поточну ситуацію, але житловий і бізнесовий парки нерухомости дуже явно виросли і ростуть дальше поспішеним темпом, автомобільний парк відмолоджений до того, що в Києві легше побачити чотири „Бентлеї" за годину їзди, ніж одну „Ладу". Таксівку можна замовляти навіть по інтернету, до того, дають знати, коли таксівка приїхала. Української мови чути більше і взагалі виробляється враження, що населення порівняльно з десятьма роками тому перейшло від „Україна – що це?" до „Україна – це у нас".

Обслуговування загально навіть привабливіше, ніж на Заході, – без західного модерницизму, де все можна купити дуже швидко, але при найменшій проблемі обслуговування вас відсилають на інтернет або до телефонного числа, яке штучним голосом вас переключає нарешті на мароканця чи індійця, що працює вночі, коли у нас ще день, тож, марнуючи ваш час, він вивчено набреше щось, щоб вас позбутися.

В пляні було протягом одного дня відвідати Харків. Головна київська залізнична станція теж підтягнулася, народ вже відійшов від вигляду радянської бідоти, відхід поїздів на табло на кшталт летовища, нарешті, став кожному доступний, навіть чужинцеві. В поїзді я зауважив, що вікна нарешті вимиті, що мені за моїх попередніх часів ніколи не далось бачити. Вид з вікна поїзда знову став реальністю.

Центр Харкова відновився, його широкі вулиці надхненні східним розмахом степової метрополії і надихають якимось розгоном шляху на Схід. Приємно було швидко оглянути місто, яке я покинув 13 років тому. Відвідали ми в чудесному стані чарівний Свято-Покровський монастир, правда, – Московського патріярхату. Для харчування я познайомився з „Пузатою хатою", про яку кажуть, що вона за кількістю любителів стала конкурентом „Макдоналдса". Там можна за дуже поміркованy ціну спожити у режимі самообслуги широкий діяпазон української кухні, розплатившись при касі з молодиками у чумацьких строях. Цю досить привабливу картину надиво псує оперний театр, який, збудований під кшталт офіційної радянської бункерної архітектури, обвішаний різнородною гігантською реклямою, так що його під нею уже не видно.

Відбулася проща до найкращого в Україні пам'ятника Тарасові Шевченкові. Відвідали меморіяльну дошку Миколі Міхновському і місце на будинку, де передбачена меморіяльна дошка Юрієві Шевельову. Проти останнього пішов контрнаступ владних структур, які пробують пришити йому співпрацю з німцями, не соромлячись власної співпраці з значно більш кримінальними комуністами. Згадаймо лише у парку біля оперного театру пам'ятник репресованим кобзарям, бандуристам, лірникам, який нам пригадує, що влада після інсценізації з'їзду вивезла 337 незрячих кобзарів з їхніми малолітніми проводарями і усіх під вечір розстріляла у лісі біля станції Козачий Лопань. Їх там же закопали у ямі, посипавши вапном і спаливши поруч їхні музичні інструменти.

Поїздка з Києва до Львова через Рівне відбулася швидкіснішим темпом, завдяки автодорозі цілковито західнього типу. У Львові ми оселились у готелі „Турист", що на вулиці Коновальця. Це була остання пам'ятка у місті радянського типу готелів, призначених для звичайних громадян, коли мали дозвіл на поселення. Декор залишився, натомість подачня води стало постійним.

Центр міста жвавий, насичений туристами, найрізноророднішими кафейками і ресторанами. Центр Львова тепер безперечно конкурує з атмосферою Праги.

Вдалося відвідати Музей визвольної боротьби, Музей Олекси Новаківського, Тюрму на Лонцького.

Чи не найгарнішими історичними пам'ятками Львова є Храм свв. Апостолів Петра й Павла, знаний як Костел Єзуїтів, і Вірменський катедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці, а ще більше, коли екскурсія проходить під керівництвом Анастасії Василик, у якої енциклопедичні знання історії і архітектури міста поєднані з тонкістю відчуття.

На Світовий конґрес українців, на якому мені припало бути делеґатом від системи ІСНО (Ідеологічно споріднені націоналістичні організації) з Франції, ми з'явилися досить рано, не поснідавши, і почали шукати, де можна випити кави і щось перекусити. Виявилося, що вибору, з огляду на ранню годину мало, і ми зайшли до скромної піцерії. Замовивши, що треба, я запитав, чи є в ресторані вай-фай. Молода гарненька офіціянтка українською мовою, що так, є. Я попросив мені дати песворд. Дівчина простягнула папірець, на якому я побачив „bandera25", і з несподіванки розреготався. Я пізніше зрозумів, що це також адреса ресторану, але для людини, що приїхала з закордону і в підсвідомості якої залишаються рефлекси радянських часів, це виказало, наскільки змінилася ситуація.

Пленарні сесії конґресу відбувалися в концертовій залі Львівської Політехніки, на жаль, зле акустично озвученій, що не дозволяло розуміти всі слова і зміст виступів промовців. Більшість часу присвячувалась звітам представників з країн поселення, і тут треба віддати шану Наталії Пастернак – голові Репрезентативного комітету Української громади Франції, яка виступила з найпривабливішим до сприймання авдіовізуальним звітом про діяльність.

СКУ проводив свій конґрес під контроверсійним у цьому випадку моттом Лесі Українки „Contra spem spero". Постало запитання про доцільність розподілу діяльности з Українською Всесвітньою Координаційною Радою. При відбуванні конґресу хтось з критичного боку міг би зауважити деякий брак демократичного надхнення, коли можна було зауважити надмірну потребу зусиль, щоб висловитись. При завершенні резолюції до схвалення були подані поспішним тоном без писаного попереднього подання, в додатку до проблем озвучення, що не давало можливости на розсуд і приймалися вони без фактичної участи делеґатів.

Цікавим було урочисте відкриття, на якому виступали всі головні провідники опозиції, як і представник влади. Можна було бути здивованим і захопленим відкритою критикою чинної влади. Найкраще виступав Арсеній Яценюк. При виступі представника влади Олександра Вілкула з привітом від Президента Віктора Януковича публіка цілком відкрито вигукувала, а Юрій Луценко висловив неабияке признання, коли окреслив СКУ як метронома, що надавав завжди ритм боротьби за свободу в Україні. Сам Президент В. Янукович на зустрічі з представниками СКУ і УВКР висказав признання важливості ролі світового українства, хоч воно йому неприхильне.

Після свята незалежности у Львові я подався на Полісся, завдяки запрошенню науковця Волинського обласного краєзнавчого музею Богдана Зека, автора недавно виданої книжки про мого батька Олега Штуля-Ждановича. Мав відвідати село, де мій дід по батькові о. Данило Штуль мав свою останню парафію до заслання в Сибір, і де похована моя бабуся.

У селі Залиси нас зустріли з Панахидою на могилі бабусі, яку відслужив о. Валентин. Після дружнього обіду у голови сільської ради Віктора Корецького ми подалися на Турське озеро, де мій батько ходив на прогулянки, в яких брала участь Олена Теліга.

Щоб дістатися до Києва, у Ковелі мене посадили на „маршрутку". Наскільки дорога зі Львова до Ковеля була у поганому стані, настільки ж з Ковеля до Києва вона зразкова, плоска і проста, як в якомусь з багатших еміратів серед пустелі. Слухаючи російськомовну відеопрограму в „маршрутці", що періодично перепинялася, в той самий час можна було насолоджуватися волинською українською мовою пасажирів.

У Києві я відвідав могилу діда на Байковому цвинтарі, на якій поставили на могилі ґранітний пам'ятник з запорізьким хрестом. Відвідав у столиці голову ОУН (державників) Павла Дорожинського і керівника видавництва „Смолоскип" Осипа Зінкевича. Останнім пляном було відвідати мого кума Петра Антипа, славного скульптора, маляра і підприємця у Горлівці, на Донбасі. Я поїхав найшвидшим поїздом „Інтерсіті", що курсує між головнішими містами України. Поїзд називають „Хюндай", бо він виробу корейської фірми. Він не витримав першого морозу і зупинився серед степу, коли вийшла з ладу елекрична система і довелося вибивати шиби, щоб випустити пасажирів.

Дівчина в залізничній касі мені продала квиток на другу клясу, замість першої, а коли я їй дав знати, вона заявила, що квитка вона не може змінити, треба десь іти його здавати. Оскільки не було часу на випробовування бюрократичних пригод, я залишив квиток і спробував його змінити у кондуктора при всіданні у вагон, але це не вдалося. „Інтерсіті" спрацював, поза маленьким спізненням, цілком добре, враховуючи сім годин обов'язкового відео, панорамічне вікно при моєму місці, що від удару якогось каменя стало непрозорим, і ще товстішого за мене мужика, з яким ми вимінювались всю дорогу поштовхами ліктів у живіт. „Гамбурґер" у вагоні-буфеті видався трохи дорогий, але для потіхи можна було любуватися підпитим молодиком, який залицявся до офіціянток.

У Горлівці від останнього мого побуту краєвид мало змінився, хібащо підремонтували подекуди покриття вулиць. Побував в українському етно-ресторані і арт-кафе „Арата", – це старовинна назва України, якщо повірити деяким джерелам. Там подають тонку українську кухню, вказану в меню українською мовою.

У Донецьку, біля стадіону „Донбас-Арена" стоїть жовто-блакитна таблиця, на якій російською мовою вказаний ще радянський „Ленінскій район". Поруч височіють будинки нових капіталістів. На Донбасі 40 відс. населення користається, хоч би суржикуватою, але українською мовою, тому можна повірити, що за 400 років етноциду української нації перемолоти її „спільним минулим", не вдалося, і що в Україні все таки розвивається україноцентризм.

СПОРТ

Турнір з футболу – на „Тризубівці"

Роман Лужецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 11-13 жовтня з нагоди Дня Колюмба на спортовій оселі „Тризуб" відбувся третій футбольний турнір дівчат у віці 8-15 років з Пенсильванії, Ню-Джерзі й Делавару.

У турнірі взяли участь 130 команд, з яких 13 команд належать до Українського спортового осередку „Тризуб-Ukrainian Nationals".

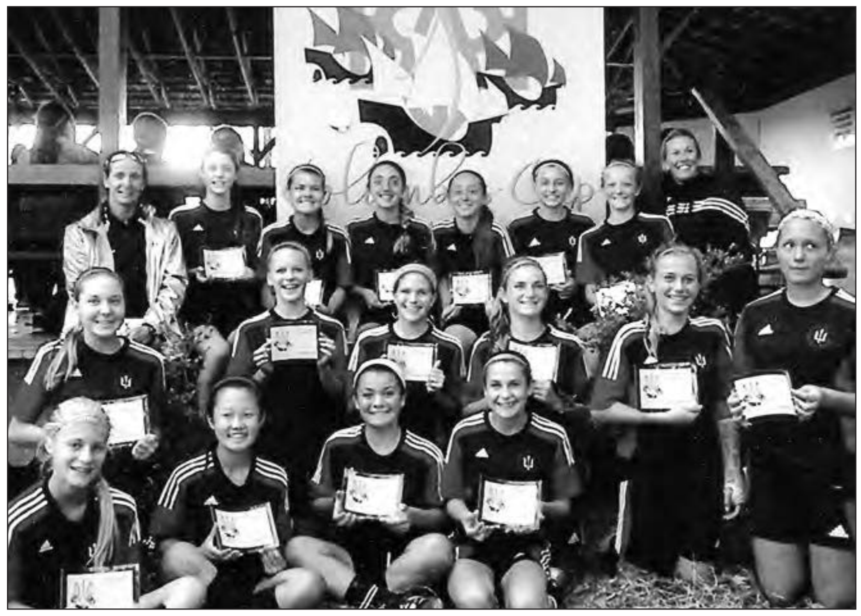
Турнір відбувся на восьми футбольних площах „Тризубівки" й шести сусідніх площах. Загалом відбулася 221 гра, за якими вболівало понад 1,500 глядачів.

Дружини УСО „Тризуб" посіли три перших місця у категорії до 11 років і два других місця у категоріях 12 й 13 років.

На пікніковій площі відбулося святкування, на якому змагуни, їхні родини та запрошені гості насолоджувалися чудовим вечором під акомпаніямент музичного гурту „Fake Uncle Jack" та ґітариста Дена Рандіна.

Під керівництвом президента УСО „Тризуб" Данила Ниша, директори турніру Брюс Туліо, Шерил Манато та Комітет турніру добре підготували місце проведення змагань.

На згадку про турнір заступник президент УСО „Тризуб" Євген Луців вручив учасникам та командам-фіналістам подарункові чаші з символом українського Тризуба.

Футбольна команда УСО „Тризуб" – чемпіон у групі дівчат до 14 років. Тренер Меґ Маєрз. (Фото: Роман Лужецький).

Тиждень нервів...

(Закінчення зі стор. 5)

ність цієї угоди для України є на порядок більша, ніж для ЕС, тільки українська влада цього не розуміє...".

Якою ж може бути задовільна відповідь на запитання: нащо В. Януковичеві вся ця гра? Один з варіянтів відповіді пропонує у „Тижні" Олександер Крамар: „Це може виявитися лише грою на нервах Путіна, аби дотиснути його до стану готовности запропонувати Україні ту ціну за непідписання Угоди про асоціяцію з ЕС, яку раніше він готовий був сплатити за вступ до Митного союзу".

Цілком можливо, що це й було змістом понадп'ятигодинної розмови В. Януковича з В. Путіним у Сочі.

Щодо „переслідування" московських аґентів впливу у Верховній Раді, то О. Крамар висловлює також більш ніж вірогідне припущення: „Таким чином Путінові надсилається сиґнал про „абсолютизм" Януковича в Україні, і єдино можливий варіянт впливу на визначення політки в країні – домовлености з ним особисто... Янукович свідомо чи інстинктивно, однак, послідовно розбудовує в країні абсолютистську модель влади і намагається привчити до цього як своїх колишніх соратників, так і опонентів".

Наостанок – найбільше наше занепокоєння: чи Москва дасть Україні спокій у випадку непідписання Угоди у Вільнюсі? В. Горбач: „Який там спокій! Це буде російська експансія. І від волі Януковича вже нічого не залежатиме...".

Оці останні рядки пишуться в середу, 13 листопада, коли з Києва надійшло повідомлення, що позачергове засідання Верховної Ради – вирішальне для долі Угоди про асоціяцію з ЕС – закінчилося без ніякого результату. Практично це означає кепський результат. І річ не тільки в антиевропейській більшості депутатів. Уся ця більшість сидить в кишені Президента і власного голосу не має. Річ у тому, що 9 і 10 листопада В. Янукович знову їздив до Путіна... Отже, російська експансія?

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
з великою приємністю інформує українську громаду
у вільному світі про достойних жертводавців.

Управа Фундації Українського Вільного Університету в Ню-Йорку подає список жертводавців за 2012 рік. Канцелярія не подає наукових титулів, бо не маємо всіх в картотеці. Вибачаємось.

30,000 дол. зложив:
Pyrsky Estate зі спадку Михайла та Анастазії Пирських.

6,000 дол. зложила:
Федеральна Кредитова Спілка "Самопоміч" Ню-Йорк.

3,475 дол. зложив:
Анна Байляк.

1,700 дол. зложили:
Борис і Уляна Глинський.

По 1,000 дол. зложили:
Николай Пришляк зі спадку Григорія Давида, Михайло Цяпа.

750 дол. зложили:
Роман і Світлана Андрушків.

600 дол. зложила:
Українська Католицька Асоціяція "Провидіння" в Америці.

525 дол. зложили:
Іван Чопик і Галина Коваль.

По 500 дол. зложили:
Олег і Таня Склепкович, Александер Крайчик, Мирон і Домна Свідерський, Іванна Ратич, Василь Сосяк.

400 дол. зложив:
Андрій Шуль.

По 300 дол. зложили:
Аскольд і Роксоляна Лозинський, Анна Л. Мичковський, Степан і Наталя Качурак.

По 250 дол. зложили:
Аннетта і Богдан Савицький, Стефан Ничай, Стефан і Люба Тимків.

По 200 дол. зложили:
Юрій і Таня Кузич, Модест і Наталія Захарченко, Орест і Світлана Попович, Александер Стрільбицький, Орест і Дарія Темницький, Марко Росоловський, Ярослав і Галина Оберишин, Тамара Бурда, Володимир і Анна Рак, "Сума" Федеральна Кредитова Спілка - Йонкерс, Ярослав і Алла Лешко, Сузанна Гомішак, Володимир А. Хлібович, Богдан і Іванна Качор, Організація Оборони Лемківщини в Нью-Йорку, Ганя і Орест Грицик.

По 150 дол. зложили:
Людмила і Григорій Колішинський, Микола і Володимир Ярко, Джін П. і Бірута Кап, Стефан Петрик, Ірена Новак.

125 дол. зложили:
Ілля і Марія Шевчук.

По 100 дол. зложили:
Анна і Теодор Павелчак, Богдан і Міра Футей, Василь В. Салак, Віра Андрушків, Леонід і Ірена Рудницький, Ірена Новак, Лариса і Ярослав Музичка, Мирон Масловський, Дмитро і Оксана Січ, Степан Слуцький, Галина Бобиляк, Александра Голюка, Ігор Кігічак, Ярослав Бігун, Ростислав Мельник, Юліян Е. Куляс, Ярослав і Христина Качмар, Ярослав і Ольга Заплітний, Мирослав і Надія Шміґель, Михайло П. Левко, Наталія Кравчук, Ольга Воляник, Микола і Софія Петруша, Леся Палюх, Дмитро і Евстахія Штогрин, Оксана Мостович, Марія Андрусяк, Володимир і Богданна Слиж, Евстахій і Патриція Гаврилко, Ігор і Рома Гайда, Ірена М. Сирник, Орест Небеш, Григорій Давид, Мирослава Стойко, Ярослав і Калина Козак, Ігор і Дарія Шуст, Лев і Лінда Григорчук, Марія Бакалець, Марія Мосяк.

90 дол. зложили:
Всеволод і Марсія Лукевич.

По 75 дол. зложили:
Євген і Аіда Федоренко, Александер М. і Марія Лужницькі, Ірена Насадуке, Михайло і Наталія Казаренко.

По 60 дол. зложили:
Ярослав і Марія Кіцюк, Ксеня і Богдан Корженьовський.

По 50 дол. зложили:
Галина і Дмитро Гайдук, Любомир і Христина Липецький, Марія Іськів, Дмитро Новошитський, Богданна Бігун, Лариса Гоган, Марія Кук, Зірка С. Кларк, Богдан Журавський, Юрій і Наталія Струтинський, Роман О. і Арлін Стасів, Корнель І. Сеник, Тетяна і Борис Карпенко, Богдан і Богданна Худьо, Любомир і Орест Чапельський, Ярослав і Роксанна Дейсі, Ганна Жирук, Теодор Воляник, Йосиф П. Лучка, Осип Васильків, Володимир В. Мотика, Микола і Марія Лилак, Александер Михалюк, Надія Т. Кмета, Стефанія Рудик, Іван і Анна Яворський, Марія Задоянний, Зеновія Кулинич, Богданна Гелета, Євген Садовський, Любомира Шеремета, Дмитро Новошитський, Ігор А. Мірчук, Богданна Бігун, Александер Михалюк, Ірена Насадуке, Любомира Шеремета.

По 45 дол. зложили:
Михайло Ольга Грицик, Стефанія Семущак.

По 40 дол. зложили:
Богдан Казанівський, Софія Коцелко.

35 дол. зложила:
Елена Роббінс.

По 30 дол. зложили:
Володимир Гочко, Михайло і Оксана Тарапацькі, Ася Гумецька.

По 25 дол. зложили:
Николай і Дороті Завійський, Роберт МкКой і Іванка Гаєцька, Інтерпол Травел Сервіс, Семен і Софія Демків, Гавриїл Каша, Богдан Бейгер, Оксана і Мирон Салдит, Ник. С. і Іван Семенюк, Ярема Е. Волосенко, Стефанія Єрмолович, Галя Козак, Люба Шевченко, Анастазія Журак, Володимир і Дженні Питльований, Дмитро Коваленко, Володимир і Стелла Сосяк, Мирон і Христина Корнага, Богдан і Марія Гаргай, Борис і Люба Оришчин, Катруся й Атанас Кобрин, Павло і Орися Покорні, Іванна Скарупа, Зеновія Бігун, Марія Павелчак, Теодор Ступар, Анастазія Серкез, Мирослава Гелтслей і Софія Шашкевич, Матвій і Оксана Козяк, Василь Білан, Тарас Ткачук, Григорій Бурбело, Микола Галів, Мирослава Мірошниченко, Христина Ференцевич, Николай Скірка.

По 20 дол. зложили:
Надія і Осип Німилович, Теодор Дусаненко, Марія Борковський, Надія Лотоцький, Павло Перун, Віра Бацвин-Головінський.

По 15 дол. зложили:
Анна Р. Мартін, Іван Лобей, Федір і Марія Гайовий, Андрій Олесіюк, Оксана Ткачук, Василь Пастушок, Петро і Лідія Китастий, Оксана Фолтин, Роман Трач.

По 10 дол. зложили:
Мирослава Вінке, Олена К. Варварів, Іван Романюк, Надія А. Яворів.

1 дол. зложив:
Іван Бараник.

Список перекладений з англійської мови на українську. Вибачаємось, якщо чиєсь ім'я чи прізвище неправильно подане.

Управа Фундації УВУ щиро дякує шановним жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. УВУ при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ сповняв і буде сповняти обов'язки, які накладає на нього Батьківщина. З проголошенням ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ УВУ став НАУКОВИМ ВІКНОМ УКРАЇНИ В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СВІТ, сповняючи важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні МОЛОДОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ. Фундація УВУ в ЗСА продовжує розбудову „Бібліотек і архівів української діяспори" при університетах України.

ВАША пожертва сьогодні на студії в УВУ і в Україні – це національний „капітало-вклад" у формуванні професійних кадрів для України. Доложім усіх зусиль, щоб ми всі вклали свою цеголку в цю велику розбудову для нашої держави і освіти, для УВУ - нашого Амбасадора поза межами Батьківщини. Ваша пожертва, менша чи більша, по Вашій спроможності є оцінена. Всі пожертви і датки на різні проєкти при Фундації УВУ чи на Постійні Стипендійні Фонди у Вашому імені Ви можете відтягнути від податку. Чеки просимо виписувати на Ukrainian Free University Foundation, Inc. і висилати на адресу Фундації УВУ в Ню-Йорку.

Управа Фундації УВУ

Ukrainian Free University Foundation Inc.,136 2nd Avenue,New York, NY 10003
Mailing address: Ukrainian Free University Foundation Inc., P. O. Box 1028, New York, NY 10276

Користайте тепер - ціни на нерухомостях низькі, а відсотки та умови на мортґеджах вигідні!

Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3,45%*

незмінний відсоток - 15-ти річний термін

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-mail: Info@selfrelianceny.org; Website: www.selfrelianceny.org
Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно розташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ❖ UNIONDALE: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ❖ ASTORIA: 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ❖ LINDENHURST: 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

EQUAL HOUSING LENDER

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплачення позички; 180 місяців до сплати; $1,000 позичка коштує $7.12. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення.

Повернення Сергія...

(Закінчення зі стор. 11)

шу кінопремію „Оскар„ у категорії „Найкращий фільм чужоземною мовою". Велика увага до С. Параджанова пояснюється тим, що в основі сюжету кінофільму – його перманентний (протягом 25 років) конфлікт з радянською владою, який розпочався зі зйомок в Україні суто української стрічки „Тіні забутих предків", яку московські комуністичні ідеологи побачили „буржуазно-націоналістичною". Втім, цей фільм, створений у 1964 році за повістю Михайла Коцюбинського, отримав 39 міжнародних нагород. С. Параджанова вітали з успіхом видатні кіномистці-сучасники Федеріко Феліні, Мікельанджело Антоніоні, Акіре Куросава, Лукіно Вісконті, Анджей Вайда та інші. Після того С. Параджанов створив в Україні ще низку кінофільмів, що славили українську культуру: „Наталія Ужвій", „Золоті руки", „Думка", „Перший хлопець", „Українська рапсодія", „Квітка на камені".

Режисери фільму „Параджанов" Олена Фетисова (вона ж і автор сценарію) та Серж Аведікян (він же і виконавець ролі С. Параджанова) завершують свій фільм 1988 роком, коли С. Параджанова запросили до Парижу на презентацію кінострічок грузинських кінематографістів. В інтерв'ю С. Аведікян розповів: „Проєкт народився тут, в Україні, де жив і працював Параджанов. Лише Україна спроможна була зформувати його, як мистця, до кінця". Актор знав С. Параджанова за життя особисто й тому намагався бути внутрішньо близьким до нього, аби створений образ був гармонійним. У жовтні фільм „Параджанов" почали демонструвати на великих екранах Києва, Дніпропетровська, Запоріжжя, Одеси, Львова, Харкова та Донецька.

Товариство Українських Інженерів в Америці
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Український Інститут Америки

Щиро просимо Вас
на традиційне святкування різдвяної

ЯЛИНКИ

з перекускою, напитками
мистецьку програму
вокальний ансамбель "ПРОМІН"

в суботу, 14-го грудня, 2013р
(двері відкриті в 7:00 у вечорі, програма починается в 7:30 у вечорі)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Ню Йорк

Вступ: $40, студенти і емерити $30
прошу виписувати чеки на "Ukrainian Engineers Society of America"
за інформацію прошу звертатися до: "www.uesa.org" або (347)856-9541

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

DNIPRO LLC.

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
645 W. 1st Ave.	565 Clifton Ave	1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльности

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036
Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.

1953 60TH ANNIVERSARY 2013
60-й ЮВІЛЕЙ

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Українська Федеральна Кредитна Спілка святкує 60 років!
Дякуємо всім 18 тисячам наших членів за довіру!
З вашою допомогою ми досягли 170 мільйонів в активах!
Ми будемо раді допомагати вам у досягненні фінансових цілей і на майбутні роки!
З нагоди відзначення 60-ліття Української Федеральної Кредитної Спілки, Рада Директорів оголосила спеціальні дивіденди в загальній сумі $500,000.

Ukrainian FCU is proud to celebrate sixty years of service to our valued members!
As our way of thanking you we've declared a $500,000 Anniversary Dividend.
Because of your support we have grown to over 18,000 members and $170 million in assets.
We look forward to many more decades of growth and shared success with you and your families as we continue to help you achieve your financial goals.

MAIN OFFICE | 824 Ridge Rd East | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

BRANCH OFFICES	ALBANY, NY	SACRAMENTO, CA	SYRACUSE, NY	BOSTON, MA	PORTLAND, OR	BUFFALO, NY
	518.266.0791	916.721.1188	315.471.4074	781.493.6733	503.774.1444	716.847.6655

www.rufcu.org 877-968-7828 Federally insured by NCUA

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973)538-3899

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Travel

• У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшости европейських країн.
• Візові послуги до України (без запрошення).
• Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
• Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

$100 - $7	$500 - $12	$900 - $20
$200 - $10	$600 - $15	$1000 - $20
$300 - $12	$700 - $17	$1500 - $37.50
$400 - $12	$800 - $17	$2000 - $50

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.
** Додаткова оплата за доставу. Існують певні обмеження.*

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

• Пересилайте пакунки до нас через UPS.
• Додаткова знижка для організацій.
• Користуючись нашими ARS наліпками.
• Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
• Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
• Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
• Готові продуктові пакунки з каталога.
• Медикаменти на замовлення до України.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний" з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф., олія - 1 ґальон, тушонка - 3 ф., салямі - 3 ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф., кава мелена - 2 ф., шоколяд - 2 плитки.
Ціна $99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Щоб розмістити рекляму у „Свободі",
телефонуйте 973-292-9800, дод. 3040

Належав до світлих людей

Валентина Шемчук

На фото (зліва): Леонід Лиман, Оленка Шемчук, Віра Дорожівська, Деніс Правел.

31 жовтня сповнилося 10 літ від дня відходу за вічну межу Леоніда Лимана – талановитого поета, прозаїка, журналіста і видавця, щирої і світлої людини.

Народився Л. Лиман 13 серпня 1922 року в селі Малі Сорочинці на Полтавщині в родині священика. Його родина зазнала гонінь. Батька вбили більшовики. Трагічно загинула й мама. Самого Леоніда з жахливого радянського сиротинця вирятували незнайомі люди.

Навчався в Харківському вчительському інституті. У роки Другої світової війни з'являються в Харкові, в газеті „Нова Україна", перші його публікації. Переїхавши до Львова, друкувався в газетах „Львівські вісті", „Краківські вісті", в журналах „Наші дні" й „Золотий перстень".

Під кінець війни Л. Лиман перебував у переселенчих таборах у Німеччині. Стояв біля початків українського друку в Реґенсбурзі, куди йому разом з друзями вдалося вивезти українські шрифти з колишньої друкарні журналу „Дозвілля" та газети „Земля" з міста Плавена, з радянської окупаційної зони.

Працював Л. Лиман мовним редактором у газеті „Українські вісті" в Новому Ульмі. Був ініціятором, разом з Леонідом Полтавою, Мистецького Українськог Руху (МУР).

1949 року Л. Лиман переїхав до Сполучених Штатів Америки, оселився в Ню-Йорку. Починаючи з 1960-их років, видавав „Нотатник" про події в Україні й діяспорі, працював на радіостанції „Свобода".

Як редактор Л. Лиман активно прислужився й газеті „Українські вісті», заснованої Іваном Багряним, також працював в Українській Вільній Академії Наук (УВАН) у США.

Земний шлях Леоніда Лимана обірвався 31 жовтня 2003 року, на 82-му році життя. Звістку про це з глибоким сумом нашій родині надіслала донька одного з засновників УВАН Володимира Міяковського, Оксана Міяковська-Радиш.

Усе життя Леоніда Лимана складалося ще й з того, аби підтримати когось, піклуватися про когось, зарадити комусь…

Ми листувалися з ним майже 10 років, були щирими друзями.

Коли тепер перечитую його листи, сповнені доброти, щедрости й турботи, то вже не думаю про невідкладні пляни й невирішені питання, а поринаю у відкритий світ людяности...

Часом мої листи до Л. Лимана я передавала до США зі своїми друзями, викладачками англійської мови для студентів у Полтаві Мері Лен і Деніс Правелл, бібліотекарем з Чикаго, полтавкою з походження, Галиною Грушецькою, котрій автор цієї статті глибоко вдячна за плідну наукову й публіцистичну співпрацю та сприяння у видавничій справі.

В одному з листі до мене Л. Лиман написав і вірша, присвяченого темі листів:

Пишіть листи, розважливі і стислі,
Які умієте, пишіть листи…
Вони для нас – як осередок мислі,
Наближують до здійснення мети…
Пишіть в Торонто, Мельбурн, Водолагу,
Пишіть у Лондон і у Харківці,
В Буенос-Айрес, Запоріжжя, Прагу –
Пишіть частіше, і – у всі кінці…
Пишіть свекрусі, братові, Грицькові,
Пишіть у Відень, Бахмач, Кострому,
Пишіть сусідці, кумові Петрові –
Пишіть листи, бажаєте кому…
Пишіть листи, і хай у кожнім слові
Наближується здійснення мети…
Пишіть листи, відверті й загадкові,
Які умієте, пишіть листи…

2000 року нашу доньку Оленку й Деніс Правел зі Скрентону Л. Лиман запросив на гостину. Разом з господарем Оленку й Деніс гостинно зустрічали й О. Міяковська-Радиш та Віра Дорожівська. Цей час залишив яскраві враження в їхніх душах і лагідні спомини. Письменник розпитував про Україну, про Полтаву, про Оленчиних і Деніс рідних і приятелів. Пізніше супроводив гостей у цікавій прогулянці містом.

Хай кожен з нас на життєвій дорозі зустрічає таких друзів, яким був Л. Лиман для мене й моєї родини.

Валентина Шемчук – Заслужений працівник культури України, член Національної спілки журналістів України, голова Полтавського обласного відділення Міжнародної організації „Жіноча громада".

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на Пресовий фонд!

Редакція

Ділимося сумною вісткою,
що 15 жовтня 2013 року відійшов у вічність
мій товариш із шкільних літ і вірний друг

св. п.

Василь Шевчук

нар. 4 вересня 1922 року
в селі Торське біля Заліщиків

Вічна Йому пам'ять!

Михайло Белендюк
з родиною

У 40-ий день смерти будуть відправлені Заупокійні Святі Літургії:

- у Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт-Порті, Фльорида, 25 листопада о год. 10-ій ранку, та
- у Церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню-Джерзі, 25 листопада о год. 7:45 ранку.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях
ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net
ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Пошукуємо
дорослого або підлітка
вчити маленьку дитину української мови
після школи в Bayside, Нью-Йорк.
Умови за домовленням.

Е-пошта **dr.irogutsky1@verizon.net**
тел.: **(718) 224-7740**.

Michigan trucking company looking for CDL A owner-operators and company drivers. We are running MI - East Coast - MI and Midwest. Call 8am - 4pm : (586) 755-5856

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036
(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ — мінімум 10 фунтів
ЛІТАКОМ — 2-3 тижні мін. 10 фунтів
ДОЛЯРИ — Пересилка і доставка
ЕЛЕКТРОНІКА — 220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує аґентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словакії.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

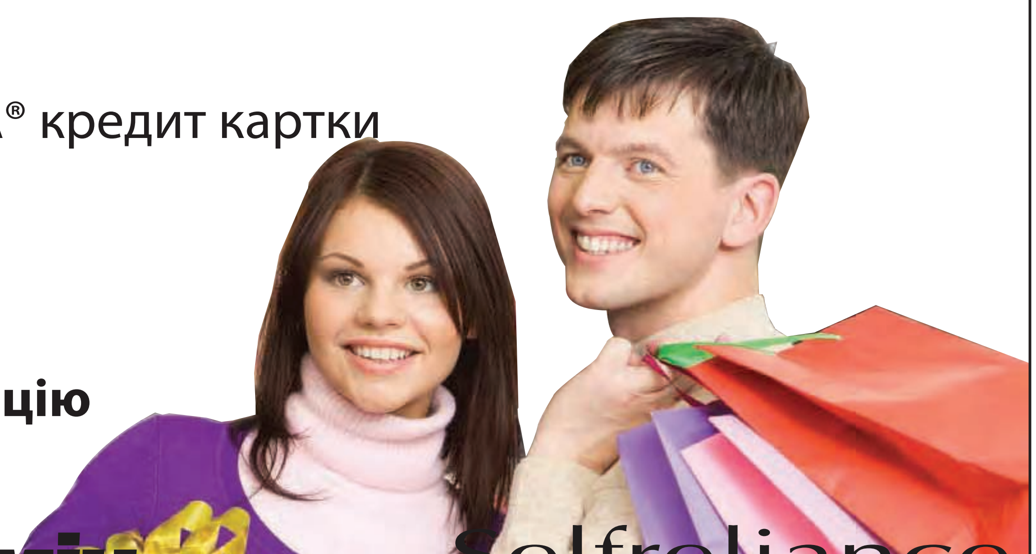
Приготуйтесь на
"BLACK FRIDAY"
оплачуйте закупи VISA® карткою з Самопомочі
- ощадите на %

Тільки один тиждень!
2.95% APR
на 9 місяців

від **27 листопада** до **4 грудня**
На ВСІХ закупах із УСІМА видами
VISA® кредит карток Самопомочі

У вас нема VISA® кредит картки Самопомочі?

Внесіть аплікацію онлайн!

Самопоміч
Українсько–Американська Федеральна Кредитова Спілка

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance
Where Your Money Works for You!

Selfreliance.Com
300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

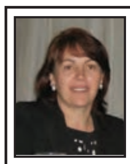
Your savings federally insured to at least $250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*Відсоток у річному відношенню (APR) стосується перших 9 місяців позички. Після звіту за серпень 2014 р. процентна ставка на несплачений сумі нараховані за закупи протягом промоційного тижня повертається до звичайної процентної ставки на даній картці. Пропозиція чинна 27 листопада до 4 грудня 2013 р. і може бути припинена без попереднього повідомлення. Залежно від типу картки і вимог, річна процентна ставка на день 30 жовтня 2013 р. є 9.9% на платинних картках, 11.9% на платинних картках зі зворотом готівки або пойнтс, 14.9% на Класичних і Класичних під заклад ощадностей. За додатковою інфомацією про VISA® кредит картки Самопомочі телефонуйте на безкоштовний №1-888-222-8571.

Full Financial Services STAR sf pulse PLUS Allpoint Cirrus CO-OP NETWORK

ЮРІЙ СИМЧИК
Ліцензований Продавець Страхування Життя
YURIY SYMCZYK
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3055) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: symczyk@unamember.com

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець Страхування Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306
Tel.: 201-647-6386
e-mail: marijkauna@yahoo.com

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Ліцензований Продавець Страхування Життя
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Tel.: 908-508-1728 • Fax: (973) 292-0900
e-mail: swelhasch@gmail.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347